

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Právní, sociální a kriminogenní aspekty domácího násilí

Bakalářská práce

Studijní program: [Sociální politika a sociální práce](#)

Autor: [Jan Kozák](#)

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

[České Budějovice 2019](#)

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem ***Právní, sociální a kriminogenní aspekty domácího násilí*** jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. dubna 2019

.....

podpis

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval panu doc. JUDr. Romanovi Svatošovi, Ph.D. za cenné rady při odborném vedení mé bakalářské práce.

Právní, sociální a kriminogenní aspekty domácího násilí

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce bylo charakterizovat právní, sociální a kriminogenní aspekty domácího násilí, zjistit a prognózovat výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji a zjistit doprovodná protiprávní jednání domácího násilí. Vedlejším cílem bylo zjistit případné problémy při aplikační praxi v rámci vykazování a navrhnout možná řešení.

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku domácího násilí. Téma jsem si zvolil proto, abych nastřádal a vyhodnotil informace, názory, postoje a osobní zkušenosti policistů Policie ČR v rámci Jihočeského kraje ohledně problematiky domácího násilí a s tím spojený institut vykázání na území Jihočeského kraje.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části nalezneme legislativní rámec, charakteristiku a ucelený pohled na problematiku domácího násilí, dále pak se dotkneme institutu vykázání. Zaměřil jsem se na jednotlivé znaky domácího násilí, cykly domácího násilí, na osoby dotčené násilím a pachatele. Jedna z kapitol je věnována možnostem ochrany před domácím násilím a oprávnění Policie ČR při výskytu domácího násilí.

Ve výzkumné části jsem si zadal dvě výzkumné otázky. Mým cílem bylo zjistit, zda tendence výskytu domácího násilí v rámci Jihočeského kraje má vzestupnou tendenci a jaké protiprávní jednání doprovází domácí násilí. Zjistil jsem, že domácí násilí má v Jihočeském kraji vzestupnou tendenci a je doprovázeno zejména násilnou a mravnostní trestnou činností. Druhou výzkumnou otázkou jsem zjišťoval, zda existují problémy v rámci aplikační praxe a případně jaké. Výzkumem jsem zjistil, že policisté v zásadě neshledali žádné podstatné problémy, jako druhotné problémy byly uvedeny přílišná administrativní zatíženost na místě, nebo nedostatečné proškolení policistů k problematice vykázání.

V souvislosti s cílem byly zvoleny tři základní hypotézy. V první hypotéze se domnívám, že výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji bude mít do budoucna vzrůstající tendenci. V druhé hypotéze předpokládám, že domácí násilí doprovází zejména násilná a mravnostní trestná činnost. Podle třetí hypotézy se domnívám, že při aplikační praxi v rámci vykazování existují určité problémy. Na základě kvantitativního orientačního výzkumu prostřednictvím standardizovaného dotazníku, se mi podařilo všechny tři hypotézy potvrdit.

Má práce by mohla být využita pro metodiku policejní práce, která by se zaměřovala na školení policistů k problematice domácího násilí.

Klíčová slova

Domácí násilí; vykazání; ohrožená osoba; násilná osoba; pachatel; Policie ČR; nestátní neziskové organizace; pomoc oběti; viktimizace

Legal, social and criminogenic aspect of domestic violence

Abstract

The aim of this bachelor thesis was to characterize legal, social and criminogenic aspects of domestic violence, to identify and predict the occurrence of domestic violence in the South Bohemian Region and to find accompanying unlawful acts of domestic violence. The secondary aim was to identify possible problems in application practice in the banishment and to suggest possible solutions.

This bachelor thesis focuses on the issue of domestic violence. I chose this topic in order to gather and evaluate information, opinions, attitudes and personal experiences of the police officers in the South Bohemian Region concerning the issue of domestic violence and the associated banishment institute in the South Bohemian Region.

The thesis consists of theoretical and practical part. The theoretical part deals with legislative framework, characteristic and general view of the issue of domestic violence, and the banishment institute. I focused on individual signs of domestic violence, cycles of domestic violence, people affected by violence and perpetrators. One of the chapters deals with the possibilities of protection against domestic violence and the authority of the Police of the Czech Republic in occurrence of domestic violence.

In the theoretical part I asked two research questions. My goal was to find out whether the tendency of the domestic violence occurrence in the South Bohemian Region is rising and what kind of unlawful conduct accompanies the domestic violence. I found out that the domestic violence in the South Bohemian Region has got a tendency to rise and is mainly accompanied by violent and moral crime. The second research question focused on finding out whether there are problems in application practice, and if so, what problems can occur there. I found out that the police officers did not identify any major problems. As a secondary problem was identified an excessive administrative burden on the spot or an insufficient training of police officers concerning the issue of banishment.

Three basic hypotheses were chosen in connection with the aim. In the first hypothesis I suppose that the occurrence of domestic violence in the South Bohemian Region will rise in the future. In the second hypothesis I assume that domestic violence is mainly accompanied by violent and moral crime. According to the third hypothesis I suppose that there are some problems in application practice of banishment. I managed to

confirm all three hypotheses using the quantitatively oriented research, concretely a standardized questionnaire.

My thesis could be used for a police work methodology that would focus on training of police officers concerning the domestic violence issue.

Key words

Domestic violence; banishment; threatened person; violent person; perpetrator; Police of the Czech Republic; non-governmental organizations; helping a victim; victimization

Obsah

Úvod.....	10
1. Legislativní rámec problematiky domácího násilí	11
2. Základní charakteristika domácího násilí.....	11
3. Znaky domácího násilí	12
3.1. Formy domácího násilí.....	13
3.2. Typologie domácího násilí.....	14
3.3. Cykly domácího násilí.....	16
3.4. Příčiny domácího násilí.....	18
4. Osoby dotčené domácím násilím.....	19
4.1. Pachatel domácího násilí.....	19
4.2. Typologie pachatele domácího násilí.....	19
4.3. Oběť domácího násilí	21
4.3.1. Dopady domácího násilí na oběť.....	22
4.4. Typologie pachatele domácího násilí.....	23
4.4.1. Syndrom zneužívané ženy	23
4.4.2. Syndrom zneužívaného a týraného dítěte.....	24
4.4.3. Viktimizace oběti.....	25
5. Možnost ochrany před domácím násilím	26
5.1. Možnost ochrany ze strany nestátních neziskových organizací.....	27
5.2. Možnost ochrany ze strany státních orgánů	28
5.2.1. Oprávnění PČR při výskytu domácího násilí	31
5.2.2. Institut vykázaní	32
5.2.3. Tybulka počtu vykázaní Policií ČR podle krajů.....	33
5.3. Doprovodné protiprávní jednání domácího násilí.....	38
5.4. Doprovodné patologické jevy přispívající k nebezpečnému chování domácího násilí.....	40

5.4.1.	Násilná kriminalita	41
5.4.2.	Mravnostní kriminalita	42
6.	Sběr dat výskytu domácího násilí v Jihočeském kraji.....	43
6.1.	Vyhodnocení sběru dat výskytu domácího násilí v Jihočeském kraji.....	45
6.2.	Diskuse	56
6.3.	Návrhy na řešení	63
7.	Závěr.....	64
8.	Seznam použitých zdrojů	66
9.	Seznam příloh, obrázků, grafů a tabulek	71
10.	Seznam zkratk	72
10.	Přílohy.....	73

Úvod

Cílem mé bakalářské práce je vyčlenit a popsat legislativu zabývající se problematikou domácího násilí v České republice. Podrobně charakterizovat typy, formy a cykly domácího násilí. V této práci jsem se též zabýval příčinami vzniku domácího násilí, podrobně jsem studoval i osoby dotčené domácím násilím, mezi které patří všichni členové domácnosti, tedy i ti nejvíce bezbranní, kterými jsou děti. V neposlední řadě jsem zjišťoval organizace zabývající se pomocí osobám, které jsou ohroženy domácím násilím. Mezi tyto organizace nesporně patří státní orgány, dále pak svou nezastupitelnou roli zde hrají nestátní neziskové organizace, které ohroženým osobám poskytují intervenční péči a další důležitou okamžitou pomoc. V bakalářské práci také popisují oprávnění Policie ČR v případech domácího násilí a s tím spojený institut vykázání, který je účinným nástrojem pro minimalizaci pokračování a následků zapříčiněných domácím násilím. Dále také popisují doprovodné protiprávní jednání vyskytující se při domácím násilí a patologické jevy přispívající k tomuto nebezpečnému chování.

V praktické části se zabývám otázkami zda, popřípadě jaké problémy doprovázejí policisty při zákroku u incidentů se znaky domácího násilí v rámci aplikační praxe. Dále zjišťuji, zda existují problémy při aplikační praxi v rámci vykazování.

Tuto práci jsem si vybral s ohledem na mé zařazení na obvodním oddělení Policie ČR v Radomyšli, okr. Strakonice, kde působím dvanáctým rokem. S problematikou domácího násilí a následným vykazování osob ze společného obydlí se v rámci výkonu samozřejmě setkávám. Celý proces využití institutu vykázání provází činnost Policie ČR od 1. 1. 2007, tedy se nejedná přímo o novou záležitost, ale pochopitelně praktické využití, postupy a zpětné vazby jsou vždy záležitostí několika let. V této práci jsem se snažil zjistit úskalí skrývající se v praktické aplikaci legislativních norem a oprávnění Policie ČR. Využil jsem standardizovaného dotazníku pro oslovení celkem 60 policistů v Jihočeském kraji, za účelem zjištění jejich názorů k problematice, zejména k aplikační praxi při výkonu služby. Dále jsem zjišťoval úroveň a četnost školení na jejich koncových člancích, tedy zda je podle názoru respondenta dostatečně vybaven znalostmi pro spolehlivé zvládnutí situace na místě v oblasti domácího násilí a vykázání osoby.

Má práce by mohla být využita pro metodiku policejní práce, která by se zaměřovala na školení policistů k problematice domácího násilí.

1. Legislativní rámec problematiky domácího násilí

V oblasti ochrany před domácím násilím se Česká republika zařadila mezi země Evropské unie, které mají ve svém právním řádu upravenou ochranu ohrožených osob před domácím násilím (Ševčík, Špatenková, 2011). Mezi právní úpravy, které byly změněny původním zákonem č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím, tento byl následně zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) s účinností dne 1. 1. 2014 nahrazen, patří zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „Zákon o Policii ČR“ nebo „ZPČR“), konkrétně §§ 44 až 47, ve kterých je uvedeno oprávnění Policie ČR vykázat násilnou osobu z bytu nebo domu a jejího bezprostředního okolí. Dále do komplexní právní úpravy patří zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „Trestní zákoník“ nebo „TZ“), ve kterém problematika spojená s domácím násilím je zakotvena v § 199 Týrání osoby žijící ve společném obydlí, přičemž již název tohoto paragrafového znění nám vymezuje jeden ze znaků domácího násilí. V zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o sociálních službách“ nebo „ZOSS“ v této souvislosti vznikla nová sociální služba, a to Intervenční centrum. Sociální služba je zaměřena výhradně na pomoc osobám ohroženým domácím násilím, popis služby je uveden v § 60a ZOSS.

V České republice je ochrana před domácím násilím založena na principu ochrany osoby ohrožené domácím násilím, především v místě jejího přirozeného prostředí (Ševčík, Špatenková, 2011). Oběť je chápána osobně i teritoriálně, a tak ze společného obydlí, ve kterém k týrání docházelo, vždy odchází násilná osoba, a nikoli oběť, jako tomu bylo před účinností zákona na ochranu před domácím násilím (Ševčík, Špatenková, 2011). Základními pilíři při řešení situace domácího násilí je Policie ČR, Intervenční centrum a soud (Ševčík, Špatenková, 2011).

2. Základní charakteristika domácího násilí

Charakteristikou domácího násilí je jednání osoby, která způsobí druhé osobě, jež s ní žije ve společné domácnosti, represi, přičemž se může jednat o násilí fyzického nebo psychického rázu. Násilí je soustředěné v rodinném kruhu, tedy ve vztahu mezi manželi, rodiči, sourozenci, ale také prarodiči. Rodina je nejagresivnější skupinou ve společnosti, s výjimkou policie a armády (Ševčík, Špatenková, 2011). Autor uvádí, že k násilí v rodinném kruhu dochází statisticky mnohem častěji než na ulici. *Existuje tedy větší pravděpodobnost, že budeme zabiti, zraněni fyzicky či jinak napadeni v prostředí našeho domova někým, koho důvěrně známe* (Ševčík, Špatenková, 2011, s. 7). Tímto tvrzením je

zřejmé, že domácí násilí je nejrozšířenějším druhem násilí v naší společnosti, a zároveň formou nejméně kontrolovatelnou. Domácí násilí se nejčastěji rozvine ve vztahu, ve kterém se jeden z účastníků (partnerů) snaží držet problémy tzv. pod pokličkou, jako něco uzavřeného, přičemž si násilná osoba podmaní oběť a nárokuje si absolutní kontrolu toho, kdy a s kým se stýká (Matoušek et al., 2005). *Tato problematika stála v ČR ještě před 10 lety mimo zájem odborníků i veřejnosti* (Čírtková, 2008, s. 9.). *Policie i soudy postupovaly jako v jiných případech násilí* (Čírtková, 2008, s. 9.). *Nepřihlíželo se k tomu, že domácí násilí je specifický fenomén a že násilí mezi blízkými osobami funguje jinak, než mezi osobami cizími* (Čírtková, 2008, s. 9.). Mezi oběti domácího násilí se řadí nejen ženy, ale také muži, děti a senioři.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR vraždy CELKEM	202	181	173	173	188	182	160	155	137	146	116
ČR vraždy mot. os. vztahy	94	87	100	108	104	103	78	86	74	80	65
JčK vraždy CELKEM	6	8	6	16	12	6	10	10	7	4	3
JčK vraždy mot. os. vztahy	2	4	3	8	8	4	6	6	0	2	2

Tabulka č. 1 - Statistika vražd motivovaných osobními vztahy v letech 2008 - 2018

Uvedené tvrzení podložily statistické údaje kriminality v období let 2008 až 2018, ze kterých vyplývá, že Vraždy dle § 140 TZ motivované osobními vztahy, jsou v celkovém počtu spáchaných vražd podstatnou kategorií. Z těchto údajů lze nepřímo vyvodit závěr, že k násilnostem v tzv. rodinném kruhu dochází často.

3. Znaky domácího násilí

Domácí násilí má čtyři povinné znaky, které se vyskytují při násilném jednání. Jedná se o opakovanost a dlouhodobost, eskalaci, násilí mezi blízkými osobami, jasně dané role oběti a násilné osoby a páčání násilí v soukromí. V případě, že se jeden z těchto znaků nevyskytuje, nejde v tuto chvíli o domácí násilí. Jedná se o jiný druh protiprávního jednání, který se pravděpodobně v krátkém čase vyvine v kompletní vzorec domácího násilí. V samém zárodku domácího násilí se může z hlediska trestně právního jednat o jednání mající znaky přestupku.

Prvním znakem domácího násilí je opakovanost a dlouhodobost. Toto násilí nelze považovat za ojedinělý a jednorázový incident. Domácí násilí má svou historii, jedná se o dlouhodobou násilnou situaci s cyklickým vývojem (což je tzv. násilí na pokračování).

Dalším ze znaků je eskalace, při které mají jednotlivé násilné útoky vzrůstající intenzitu. Obvykle jsou útoky směřovány proti lidské důstojnosti formou verbálního napadání, urážení a zesměšňování. Jako další přicházejí na řadu útoky proti lidskému zdraví a následně proti životu. *Násilný vztah je doprovázen fázemi klidu a usmiřování, kdy s postupným rozvojem agrese se zkracuje období klidu a usmiřování na úkor fází eskalujícího násilí, tento jev se nazývá spirála násilí* (Střílková, Fryšták, 2009, s. 14).

Třetím ze znaků domácího násilí jsou jasné a neměnné role osob blízkých. Jedná se o trvalou a neměnnou diferenciaci rolí na ohroženou osobu (oběť) a násilnou osobu (pachatel, tyran). V případě, že by docházelo ke střídání rolí násilné osoby a oběti, jedná se o jinou podobu partnerského násilí (Ševčík, 2011). Násilí probíhá zpravidla mezi partnery, může k němu však docházet i mezi rodinnými příslušníky, např. vůči seniorům či dětem. Domácím násilím jsou nejvíce ohroženy ženy.

Posledním znakem je neveřejnost. Násilí probíhá většinou za zavřenými dveřmi bytu, nebo domu, stranou společenské kontroly. Podle Ševčíka a Špatenkové (2011, s. 41) *je domácí násilí páčáno v soukromí, což je umožněno tím, že aktéři spolu sdílejí společné obydlí, mají společnou domácnost*. Paradoxně se tento jev může vyskytovat i u osob žijících bez přístřeší u tzv. „bezdomevců“, pokud společně žijí partnerským životem pod mostem nebo ve squatu a projevy násilí naplňují ostatní charakteristické znaky domácího násilí. V případě uzavřených dveří domu či bytu je následně pro trestně právní rovinu obtížné dokazování z hlediska nedostatku důkazů a svědků.

3.1. Formy domácího násilí

Podle Ševčíka a Špatenkové (2011) má domácí násilí jeden společný cíl, kterým je získání moci a udržení si plné kontroly nad druhým. Násilné osoby používají nespočet taktik, jak toho dosáhnout. Mezi nejpoužívanější patří zejména ponižování, izolování, zastrasování, obviňování a v neposlední řadě také bití a fyzické týrání (Ševčík, Špatenková, 2011). Hellbernd, H., (2019) uvádí, že násilí intimních partnerů je považováno za nejběžnější formu násilí na ženách, která je úzce spojena s vážnými zdravotními následky a má negativní dopad na postižené děti žijící v domácnosti. Citlivá a kvalifikovaná zdravotní péče pro osoby postižené partnerským násilím nabízí možnost prolomit cyklus násilí a chránit před dalším, nebo pokračujícím násilím. Z hlediska následků je nejzjevnější a nejhrubší formou domácího násilí **fyzické násilí**, při kterém jedinec používá fyzické síly nebo její hrozby k zastrasení, poškození či ohrožení jiné osoby (Ševčík, Špatenková, 2011). Toto fyzické násilí zahrnuje široké spektrum chování,

jehož cílem je ublížit, zastrašit, přivodit bolest, zranění a fyzické utrpení. Další součástí rafinovaného chování násilné osoby může být také bezohlednost za volantem, opuštění osoby na nebezpečném místě nebo v nesnadné situaci, znemožnění vyhledat lékařskou pomoc, odpírání spánku nebo jídla a jiné (Ševčík, Špatenková, 2011).

Dále evidujeme **psychické násilí**, které můžeme také označit jako psychologické násilí, citové nebo emocionální. Jedná se o snahu násilné osoby vyvolat v ohrožené osobě duševní utrpení, úzkost. Tato forma domácího násilí je velmi častá, její podoby mohou být propracovány do sociálně přijatelných, a proto obtížně rozeznatelných podob (Ševčík, Špatenková, 2011). Psychické násilí nezanechává žádné viditelné stopy v podobě podlitin, oděrek, odřenin, popálenin nebo fraktur. Útoky na sebeúctu, sebepojetí, sebedůvěru a sebevědomí mají často horší dopad než fyzické násilí.

Následujícím násilím je **ekonomické násilí**. Charakteristickým znakem je omezování přístupu k penězům, neposkytování prostředků na společnou domácnost a děti, absolutní kontrola nad příjmy a výdaji (Ševčík, Špatenková, 2011). Jde o formu násilí, pomocí které se snaží násilná osoba získat moc a absolutní kontrolu nad ohroženou osobou.

Násilná osoba disponuje **sociálním násilím**, do kterého je zahrnuto využívání dětí a jiných osob jako prostředku nátlaku na ohroženou osobu, zákazy kontaktů s rodinou, přáteli a také absolutní izolací (Ševčík, Špatenková, 2011). Jedná se opět o absolutní moc a kontrolu nad ohroženou osobou a o to, kdy a s kým se stýká. Násilná osoba uděluje příkazy, zákazy a tato situace tak dochází do stadia, kdy ohrožená osoba nesmí bez dovolení násilníka ani na toaletu.

Dalším násilím, které se nejčastěji vyskytuje mezi partnery, je **sexuální násilí**. Tuto formu domácího násilí lze vymezit jako nedobrovolný sexuální kontakt jakéhokoliv druhu, tedy situaci, při které je jedinec přinucen se podílet na nebezpečných, nežádoucích nebo ponižujících sexuálních praktikách (Ševčík, Špatenková, 2011).

3.2. Typologie domácího násilí

Z dostupné literatury lze provést různorodou typologii tohoto násilí. Podle Ševčíka a Špatenkové (2011) se tyto typy a charakteristiky domácího násilí mohou lišit nejen podle toho, jak a kdo násilí popisuje, ale také podle toho, jaký se k této problematice zaujímá postoj. Ke kategorizaci domácího násilí budeme přistupovat tak, že budeme zdůrazňovat různé druhy násilí (Ševčík, Špatenková, 2011). Druhem násilí je myšleno jak násilí mužů proti ženám, tak násilí žen proti mužům, rodičů vůči dětem, dětí vůči rodičům, nebo např. násilí v homosexuálních párech. Pojem domácí násilí je násilí páchané nejen

v partnerském vztahu, ale i v rámci jedné domácnosti, ve které osoby žijí. Podle této teze lze domácí násilí rozdělit na **situační, běžné párové násilí**, které je pravděpodobně nejběžnějším typem partnerského násilí (Ševčík, Špatenková, 2011). Toto násilí je charakteristické tím, že není bezprostředně spojeno se snahou ovládnutí kontroly nad ohroženou osobou, potřebou jí ponížít, ublížit, nebo ji zranit. Tento typ domácího násilí vyplývá především z kontextu krize, konfliktu nebo stresu ve vztahu (Ševčík, Špatenková, 2011). V běžném párovém násilí se jedná spíše o chronický problém, přičemž jeden z partnerů či oba mají tendenci jednat agresivně. Zároveň nelze říci, že se jedná o mírnější formu násilí v podobě drobného incidentu. Tyto projevy násilí mohou přerůst až v pokus o vraždu.

Dalším typem domácího násilí je **intimní terorismus**, který je charakterizován snahou jednoho aktéra získat kontrolu nad druhým, a to s využitím fyzického, psychického a emocionálního násilí (Ševčík, Špatenková, 2011). Intimní terorismus má tendenci eskalovat v průběhu času - pokud je vzájemný, je zde pravděpodobnější riziko vážného zranění. Ševčík a Špatenková (2011) popisují dva typy intimních teroristů a v obou případech se jedná o mizogynní a impulzivní jedince. Takzvaný závislý intimní terorista je motivován zoufalou emocionální potřebou připoutat si partnera, respektive partnerku. Ve své podstatě se nejedná o jinak násilnou osobu, ale silná citová vazba jej podmiňuje k velké žárlivosti, při které se míra násilí stupňuje v případě, kdy se ohrožená osoba pokouší odpoutat, oddálit, nebo dokonce ukončit vztah (Ševčík, Špatenková, 2011). Takzvaní antisociální teroristé jsou násilní i v jiném prostředí, než jak tomu bylo v předchozím případě u závislého intimního teroristy (Ševčík, Špatenková, 2011).

Dalším typem domácího násilí je **násilný odpor**, který je vyvolán v reakci na intimní terorismus, v některých případech je myšlen jako sebeobrana ohrožené osoby vůči násilníkovi (Ševčík, Špatenková, 2011). Ohrožená osoba se domnívá, že v určitých případech není jiná možnost ukončení násilí, než se aktivně začít bránit. *Po dlouhých letech zneužívání může mít oběť dojem, že jediným způsobem úniku je zabití násilníka* (Ševčík, Špatenková, 2011, s. 47).

Výše uvedené typy partnerského násilí se mohou vyskytovat ojedinele, nebo naopak velmi často (Ševčík, Špatenková, 2011). Nejčastějším, nejpravděpodobnějším a obvykle nejbrutálnějším je většinou intimní terorismus, jedná se o jakýsi „*prototyp domácího násilí*“, který si člověk představí, pokud se řekne „domácí násilí“ (Ševčík, Špatenková, 2011).

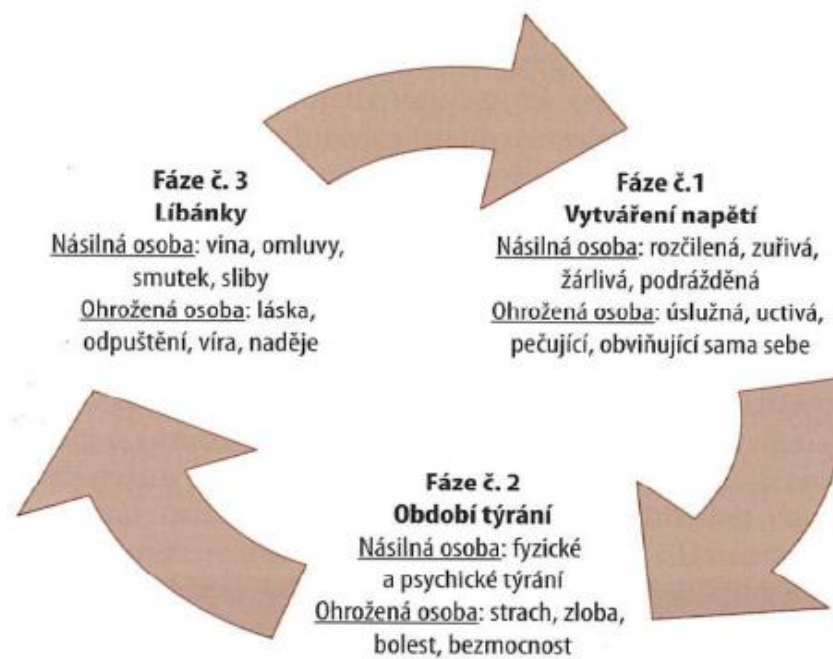
3.3. *Cykly domácího násilí*

Domácí násilí zpravidla není jednorázovým incidentem. Jedná se spíše o cyklicky se opakující etapy (Střílková, Fryšták, 2009). Počáteční etapy bývají nenápadné a ve většině případů oběti násilného chování nedokáží říci, co bylo tím prvním spouštěcím mechanismem, kdy to samotné násilí vlastně začalo (Střílková, Fryšták, 2009). Domácí násilí se může jevit jako nepředvídatelné, zároveň ale lze v chování zpozorovat určitý vzorec, který je nazýván jako cyklus domácího násilí (Ševčík, Špatenková, 2011). Střílková a Fryšták (2009) jednotlivé cykly popsali jako: **Hromadění vzteku**, při kterém dochází k „houstnutí atmosféry“, je špatná komunikace mezi partnery, násilná osoba je zjevně podrážděná, nespokojená, všechno neustále kritizuje a devaluje (Ševčík, Špatenková, 2011). V této fázi je násilí spíše formou pasivní agrese, ale může se objevit křik a nadávky (Ševčík, Špatenková, 2011). Ohrožená osoba na toto chování reaguje tím, že se snaží ve všem vyhovět, celkově se podřizuje, předchází agresivnímu chování a je úslušná (Ševčík, Špatenková, 2011). Zároveň tedy trpí pocity viny za to, že se dostatečně nesnažila agresii předcházet, a zabránit tak výbuchu vzteku, který nastává ve druhé fázi. Tato fáze se nazývá **fází násilí** a je charakteristická propuknutím plného násilí (Ševčík, Špatenková, 2011). Útočník v této fázi ztrácí kontrolu nad svým jednáním, svou oběť zavražďuje, snaží se získat nad ní celkovou moc a zcela ji ovládnout (Střílková, Fryšták, 2009). Oběť se cítí bezmocná, bojí se agresora, ubližování je v podobě kopání, mlácení, strkání, plivání, škrcení, pálení, svazování a znásilňování (záleží na historii násilí ve vztahu), může trvat i několik hodin (Ševčík, Špatenková, 2011). V těchto případech je ohrožená osoba často ošetřena v lékařském zařízení, na místo může být přivolána policie, ale pokud se situace neřeší, tak pro násilníka incident nemá žádné závažnější sociální důsledky, a tak se chování opakuje (Ševčík, Špatenková, 2011). Násilník začne používat násilí jako přijatelný prostředek kontroly a donucení (Ševčík, Špatenková, 2011). Následuje třetí fáze, která je nazývána **fází usmíření, nebo také líbánek** (Ševčík, Špatenková, 2011). Tato fáze přichází v situaci, kdy si násilník uvědomuje, že by oběť mohla chtít vztah k němu ukončit, ale nechce nad ní ztratit kontrolu a moc, a z tohoto důvodu mění strategii. Strategie spočívá v tom, že se oběti za všechno omlouvá a slibuje, že se nic podobného již nebude opakovat (Ševčík, Špatenková, 2011). Ve fázi usmířování se agresor chová láskyplně, cítí vinu, ujišťuje ji o svých pocitech, oběť mu věří, zároveň má naději, že se vše urovná a agresorovi odpouští (Střílková, Fryšták, 2009). Pokud by se podle Ševčíka a Štěpánkové (2011) tato taktika neosvědčila, násilník přistoupí k vyhrožování sebevraždou, sebepoškozování, nebo také svaluje vinu za výbuchy násilí

na ohroženou osobu, zpochybňuje interpretaci násilí, nebo jeho důvěryhodnost. Poslední, čtvrtou fází je fáze klidu. Fáze je charakterizována relativním klidem, žádné výrazné incidenty násilí se ve vztahu nevyskytují, násilná osoba plní své předchozí sliby a oběť doufá, že násilí je zažehnáno (Ševčík, Špatenková, 2011). Problémy ale přetrvávají a postupně se kumulují, a to do chvíle, kdy přerostou do fáze napětí, která je první v pořadí (Ševčík, Špatenková, 2011). Celý cyklus se pak opakuje, většinou dokud není něčím přerušeno. Cyklus může mít nespočet opakování a trvat různě dlouho, třeba i několik let (Ševčík, Špatenková, 2011).

Tento koncept cyklu je obecný, proto ke každému domácímu násilí se musí přistupovat individuálně. Doba jednotlivých fází se mění, obvykle je fáze týrání delší a naopak fáze líbánek se zkracuje (Ševčík, Špatenková, 2011). Ve většině případů domácího násilí dochází ke stupňování agrese útočníka, a tak je vhodnější k této teorii přistupovat jako ke spirále, nežli ke kruhu (Ševčík, Špatenková, 2011).

Obrázek č. 1: Cykly domácího násilí (Kotková et al., 2014, s. 18)

3.4. Příčiny domácího násilí

Základní příčiny domácího násilí se dělí na jednofaktorové a multifaktorové přístupy. V dnešní době jsou jednofaktorové teorie již překonány a nahrazeny právě multifaktorovými teoriemi. **Jednofaktorové přístupy** jsou původní pokusy o vysvětlení příčin domácího násilí. Jedná se o jednu příčinu, která vyvolává chování směřující k domácímu násilí. Mezi jednofaktorové teorie patří biologicko-genetická teorie, která

vysvětluje pouze obecné predispozice k agresivnímu chování, nikoli specifické situace domácího násilí (Ševčík, Špatenková, 2011). V současné odborné literatuře je snaha pojmout násilí nejen z hlediska biologického produktu, jako je instinkt, dědičnost, nebo vliv biodromálních procesů, jako je hladina serotoninu a testosteronu. Další teorií je psychologická teorie, podle které převažuje názor, že příčina násilí tkví v povahových zvláštностech násilné osoby (Ševčík, Špatenková, 2011). Podle této teorie je příčina domácího násilí zakotvena v opakující se depresi, poruše osobnosti, nebo se jedná o alkoholové excesy násilné osoby. Přístupem, který je považován za jednofaktorový, je sociologická teorie. Domácí násilí mužů je vnímáno jako produkt typického mužství ve společnosti (Ševčík, Špatenková, 2011). Pro tuto teorii je podstatná tolerance výskytu násilí ve společnosti a uplatňování moci pomocí násilí, které je ukotveno uvnitř rodiny. Pokud je násilí tolerováno a oběti jsou jakýmkoli způsobem obviňovány, že „si za to můžou samy“, přebírají potom všichni ostatní představu, že násilí je efektivní strategií k dosažení svého cíle (Ševčík, Špatenková, 2011). Poslední z teorií je feministický přístup. Teorie obdobně jako v předchozím případě je založena na tom, že je násilí ženami trpně přijímáno jako sociální a biologické dědictví, a vede u nich takové chování, aby násilí u mužů přetrvávalo (Ševčík, Špatenková, 2011). Patriarchální rodinná struktura legitimizuje nerovnost pohlaví a přijímá podřazenou roli ženy v rodině.

V současné době jsou preferovány multifaktorové přístupy, které propojují jednofaktorové přístupy do jednoho modelu (Ševčík, Špatenková, 2011). Nejznámější teorií příčin domácího násilí je teorie D. G. Duttona (Střílková, Fryšták, 2009). Podle této teorie sem patří makrosystémové příčiny, při kterých je domácí násilí vyvoláno převládající patriarchální hierarchií hodnot, která je založena na nadvládě mužů, a jejich vůdčí úloze ve společnosti (Střílková, Fryšták, 2009). Dále jsou zde zahrnuty ekosystémové příčiny, ve kterých jde o působení formálních i neformálních struktur a situací, kde je příčina spatřována v životním a sociálním okolí jedince jako je nezaměstnanost, nízký příjem, nízká vzdělanost a nedostupnost sociální sítě (Střílková, Fryšták, 2009). U mikrosystémových příčin tato rizika pramení z podstaty rodinného života, kdy se jednotliví členové dobře znají, vědí, kde mají svá slabá místa a znají reakce na běžné a zátěžové situace (Střílková, Fryšták, 2009). Jako poslední sem patří ontogenetické příčiny, které především přihlížejí k individuálním charakterovým vlastnostem pachatele, oběti i jejich vzájemné interakci (Střílková, Fryšták, 2009). Ontogenetická teorie předpokládá, že násilná osoba se pravděpodobně naučila řešit stresující a rizikové situace agresivním způsobem (Ševčík, Špatenková, 2011).

4. Osoby dotčené domácím násilím

Jak již bylo výše uvedeno, mezi dotčené osoby domácího násilí patří mimo násilné a ohrožené osoby také rodinní příslušníci, které tvoří zejména děti dotčených osob.

4.1. Pachatel domácího násilí

Pachatele domácího násilí lze rovněž označovat jako násilnou osobu, která svým projevem působí na ohroženou osobu agresivním způsobem, přičemž agrese probíhá v domácím prostředí. Podle Špatenkové (2011) je velmi obtížné vysvětlit, proč se lidé chovají násilně, protože příčiny násilného chování jsou různé. Pro některé je násilí životním stylem, další tímto reagují na vzniklý stres, jiní mohou být predisponováni specifickou strukturou osobnosti a podobně.

4.2. Typologie pachatele domácího násilí

V odborné literatuře lze pozorovat snahu o typologii pachatelů násilného chování. Špatenková (2011) popisuje rozdělení typologie násilných mužů do čtyř základních skupin. **Kontrolor** - pro tohoto muže je podstatná moc a kontrola nad ohroženou osobou. Podle této skupiny muž na ostatní osoby nahlíží pouze jako na objekty, které mohou pro něho něco udělat, slouží k jeho prosperitě. Považuje je za svůj majetek, objekt, který ovládá přesvědčováním, hrozbami, či použitím síly. Násilí u tohoto pachatele se objevuje až ve chvíli, kdy nad ohroženou osobou ztrácí moc. Dalším typem je **obránce**, který je charakteristický tím, že je závislý na přijetí a odpuštění osoby ohrožené domácím násilím. Má pocit nadvlády a síly ve chvíli, kdy je ohrožená osoba na něm citově závislá a je na něho zcela odkázána. Násilník neustále musí všem, ale především sobě dokazovat, jak je ohrožená osoba neschopná a na něm závislá, čímž ukazuje její neschopnost, a tím ji v očích veřejnosti legitimizuje. Třetím typem je **validátor** - obrazem tohoto typu je osoba s nízkou sebeúctou, má však vysoké očekávání. Ohroženou osobou je tak paradoxně někdo, kdo udržuje jeho sebepojetí. Ztráta ohrožené osoby je pro násilníka nepřijatelná, protože by byla těžkou ranou do jeho již tak podlomené nízké sebeúcty, a proto validátor používá všechny prostředky k tomu, aby této ztrátě zabránil. Posledním typem je **inkorporátor**, který nevidí hranici vnímání sebe samého a ohrožené osoby. Ohroženou osobu vnímá jako rozšíření sebe samého. Její přivlastnění mu pomáhá získat určitý stupeň sebeúcty a zároveň vyvolává strach z její ztráty. Obavy inkorporátora ze ztráty ohrožené osoby devalvují jeho ego a vyvolávají silné pochybnosti a nejistoty z budoucnosti. Klade si otázku: Co pak budu?

Špatenková (2011) do své typologie začlenila i ženy jako násilné osoby. Uvádí, že ženy nejsou, jak je obecně známo, jen něžnými a milujícími bytostmi, které s láskou pečují o svou rodinu. Často jsou ženy jako násilné osoby zmiňovány právě v souvislosti se selháním pečující role. Například při pečování o seniory nebo handicapované, jsou také aktérkami partnerského násilí. Zpočátku byly ženy jako násilné osoby dávány do souvislosti se sebeobranou, nebo reakcí na násilí mužů. Opak je ale pravdou, jen minimum násilí žen vůči jejich mužským partnerům je v sebeobraně. Vzhledem k odlišné tělesné konstrukci žen vůči mužům jsou tělesné útoky vedeny s výrazně menší razancí, než je tomu při útocích mužů na ženy. Zpravidla útok končí s méně závažným zraněním, muži dále jen v malém procentu vyhledávají lékařskou pomoc, a když se tak stane, často fabulují o okolnostech a způsobu vzniklého poranění. Ženy způsobují mužům poranění zejména na duši - ta jsou mnohdy závažnější a způsobují u mužů závažnější psychické reakce. Měřitelnost násilí žen na mužích je globálně nesnadná. Muži často neochotně a neradi přiznávají, že jsou svou ženou týráni, incident zamlčují a trpně snášejí dál. Vzhledem k tomu, že žena nekoresponduje s představou typického násilníka, je pro zasahující složky (Policie ČR, městská policie) obtížné k těmto pachatelkám přistupovat jako k mužským násilníkům. Násilí ze strany ženy vyvolává v očích veřejnosti zmatenost, údiv nebo pohoršení. Celkově lze tedy říci, že ženy mohou být dokonce velice násilnými osobami (Ševčík, Špatenková, 2011).

Další typologie násilníků lze, jak uvádí Střílková (2009), dělit podle **zdroje agrese** a podle psychologického profilu. Zdroje agrese můžeme rozdělit na trvalé osobní založení, které je podstatně ovlivněné dědičností a výchovou. Dále na drobná mozková poškození, při kterých násilník zpětně pocítuje lítost nad svým chováním a může mít i amnézii na násilný akt. Vhodnou léčbou u neurologa, nebo psychiatra lze tuto poruchu ovlivňovat. Posledním zdrojem je dyadická reakce, která je způsobena vzájemným působením obou partnerů, při které se střídá provokace a reakce. Dalším rozdělením typologie násilníka je dělení podle psychologického profilu. Martínková (2001) dělí typologii násilníka na rozpadlého alkoholika, dále na stresovaného slabocha, pro kterého je domnělá, nebo skutečná životní krize spouštěčem. Násilným chováním se odreagovává. Dále na nepolepšitelného násilníka, či sociálního sadistu. Domácí násilník se vyznačuje osobností dvojí tváře. Doma je většinou pedant, puntičkář, pro okolí slušný člověk, většinou vysoce kvalifikovaný a vzdělaný. Dalším typem je normální násilník. Jedná se o oběť vlastního špatného dětství, která kopíruje model původní rodiny. V případě, že sám cítí vinu a

přijímá zodpovědnost, je vysoká šance na zlepšení. Reaktivní násilník - tento typ souvisí s reakcí na domnělé, nebo skutečné ústrky ze strany druhého partnera. Je zde jasný a nápadný start, příčina tkví pravděpodobně v interpersonální rovině (ve vztahu).

4.3. Oběť domácího násilí

Domácí násilí jsme si vymezili jako násilí, které probíhá mezi partnery, tedy mezi osobami sdílejícími společnou domácnost (Ševčík, Špatenková 2011). Typickou obětí domácího násilí je žena. V současné době se ale objevují výzkumy, které generují netradiční obraz vymykající se očekávání z genderového pojetí rolí. Tento nárůst je však zkreslený a nedostatečně změřitelný. Muži jako oběti domácího násilí totiž čelí dvojí latentci. O mužských obětech se mnohdy nedozví ani oficiální instance, jako je policie, lékaři, poradny a intervenční centra. Tím spíše je problematické provádět výzkum, ze kterého odborníci vyvodí konkrétní výstupy o počtech mužských obětí domácího násilí. Tento problém plyne z toho, že zveřejněním domácího násilí v současné společnosti plynou ženám samé výhody. Naopak mužům jen nevýhody. V tomto případě dochází k sekundární viktimizaci, která svým způsobem představuje vyostření primární viktimizace - tou je samotný akt domácího násilí. K sekundární viktimizaci dochází v důsledku chybné reakce okolí vůči oběti. Dochází k bagatelizaci újmy a přenášení spoluviny na ohroženou osobu. Sekundární viktimizace má za důsledek psychické poškození oběti. Pravděpodobnost sekundární viktimizace je vyšší u protiprávního jednání přitahujícího pozornost veřejnosti, jako jsou např. sexuální trestné činy, stalking a domácí násilí. Zejména je tomu tak u obětí z řad VIP pro tendenci medializování událostí a v lokalitách, kde je snížena anonymita v důsledku nízké osídlenosti malých měst a venkovských lokalit (Čírtková, 2014). V roce 2013 přinesl zákon č. 43/2013 Sb. o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon o obětech“) nový pojem, kterým je zvlášť zranitelná oběť. Vymezení tohoto pojmu je uvedené v § 2 odst. 4 Zákona o obětech, kterými jsou děti, senioři, handikepované osoby, na kterých je nebo byla páchána úmyslná trestná činnost, nebo oběti mimořádné události (Velikovská, 2016). Tato skupina obětí je z hlediska dalších psychických následků také výrazně riziková. Rizikovost klesá po poskytnutí akutní krizové intervence z řad policejních krizových interventů a je ve většině případů směřována k vlastní aktivitě při vyhledávání další odborné pomoci. Policejní intervence je zakotvena v ZPPP č. 97/2010 o systému psychologické pomoci obětem trestné činnosti a obětem mimořádných událostí (Velikovská, 2016). Witt, L. a Diaz, C. (2019) zkoumají, jaké postoje zaujímají sociální

pracovníci v oblasti péče o děti k ženským obětem domácího násilí v Anglii. Studie pojednává o koncepci „mateřství“ a procesech, kterými jsou matky potenciálně očerňovány, ve své práci provedl polostrukturované rozhovory se sociálními pracovníky v jedné agentuře pro ochranu dětí, aby se zjistilo jejich vnímání domácího násilí, jeho genderová povaha a důsledky pro jejich praxi. Výsledkem byla zjištěna potřeba lepšího odborného vzdělávání, které by pomohlo rozvíjet znalosti a porozumění sociálním pracovníkům v oblasti služeb a partnerských agentur, čímž by se potenciálně zlepšila praxe v této kriticky důležité oblasti.

4.3.1. Dopady domácího násilí

Mezi následky domácího násilí řadíme fyzické týrání, kam patří modřiny, podlitiny, zlomeniny, potraty nebo jiná trvalá poškození zdraví. Je možné se setkat se stavem oběti, která se snaží týrání popírat a zranění skrývat, popřípadě fabulovat o jejich vzniku. Oběti mají často pocit, že jsou povinny chování násilné osoby přetrpět a že není jiné východisko. Některé oběti se za svoji situaci stydí, obávají se nepochopení okolí a samoty. Poměrně často jsou na partnerovi finančně závislé. Řada násilníků svoji oběť tyranizuje i poté, co se je pokusí opustit. Agresorovi nahrává solidarizující chování ženy, která celou situaci často zkresluje a zapírá trestnou činnost násilníka. Tento fenomén patří ke strategiím přežití těchto žen.

Mezi psychologické důsledky domácího násilí patří posttraumatická stresová porucha označovaná jako syndrom týrané ženy. Dále to jsou psychosomatická onemocnění, do kterých spadají chronické bolesti zad, hlavy, svalů, chronická únava, neurologické problémy, gynekologické obtíže, kožní problémy a ekzémy, nespavost a další řada jiných onemocnění, která přetrvávají nebo se vracejí. Také sem patří neurózy, poruchy příjmu potravy, závislosti, poruchy osobnosti, sebevražedné jednání.

4.4. Typologie obětí domácího násilí

Typologie obětí podle Střílkové 2009 v širším slova smyslu lze rozdělit podle různých kritérií. Nejpoužívanějším rozdělením je interakce oběť x pachatel. V této typologii dělíme oběti na zúčastňující se oběť, nezúčastňující se oběť, provokující oběť, latentní oběť a nepravou oběť. Zúčastňující se oběť pachatele dobře zná, interakce mezi nimi ovlivňuje motivaci pachatele k páčání další trestné činnosti. Řadíme jej mezi tzv. vztahové delikty. Nezúčastňující se oběť - nedochází k vzájemné interakci mezi obětí a pachatelem a tak oběť nemá možnost vnímat ohrožení. Provokující oběť - zde oběť

podcenila své jednání a nebezpečnost situace, při které se bezděčně vystavila nebezpečí. Jedná se právě o provokování útočníka, ve kterém toto vyvolá násilný akt. Latentní oběti jsou oběti, u kterých se kumulují všechny viktimogenní faktory, které jsou veřejnosti skryté. Tyto oběti mají v souvislosti s trestnými činy vysokou latenci, neboť jsou páčány v rodinách nebo domácnostech. Pro ohroženou osobu je obtížné jednání oznámit pro emocionální bariéry a předsudky. Latentní oběť je typická pro domácí násilí. Posledním typem je nepravá oběť. Jedná se o osobu, která se ocitla v nesprávnou dobu na nesprávném místě.

Vzhledem k tomu, že domácí násilí z větší části postihuje ženy jako oběti ze strany mužů a dále také děti ze strany rodičů, vyskytují se v této souvislosti dva podstatné pojmy. Jedná se o syndrom týrané ženy a syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte.

4.4.1. Syndrom týrané ženy

Syndrom týrané ženy (battered woman syndrom) je soubor specifických charakteristik a důsledků ze zneužívání, které vedou ke snížení schopnosti ženy efektivně reagovat na prožívané násilí. Symptomy týraných žen rozdělujeme na tři základní kategorie. První z nich je naučená bezmoc. Tato představuje konkrétní důsledek plynoucí z týrání blízké osoby. Týraná žena ztrácí respekt sama k sobě, vytrácí se pocit vlastní hodnoty, který je doprovázen nejistotou, nerozhodností, dokonce si není jistá, zda to, co se kolem ní děje a co snáší je normální, nebo má problém vynést za hranice své soukromí a vyhledat pomoc. Druhou kategorií je sebezničující reakce, která spočívá v popírání viny útočníka, minimalizace následků, popírání viktimizace a odmítání možností záchrany. Poslední, třetí kategorií, jsou příznaky spadající pod posttraumatickou stresovou poruchu. Tyto příznaky se projevují tím, že žena není schopna přirozeně reagovat na vzniklé situace. V situacích, při kterých jsou vůči ženám prezentovány silné negativní emoce jako např. zlost, vztek mají tendence z těchto situací utíkat, nejsou schopny adekvátně tyto situace řešit. Projevují se také nápadnou zdvořilostí, neprůbojností a ve všem chtějí vyhovět (Střílková, Fryšták, 2009).

Pokračovatelem původního syndromu týrané ženy je syndrom týrané osoby (BPS – battered person syndrom). Shrnuje specifické následky na opakovanou expozici traumatizujícího násilí, kterého se dopouští životní partner nebo blízká osoba (Čírtková, 2014). Je důležité zmínit, že syndrom týrané osoby automaticky nevznikne jako následek při každém jednání majícím znaky domácího násilí. Podle definice vzniká, nebo může

vzniknout, když se zopakuje celý cyklus, tedy všechny jeho fáze, alespoň dvakrát. Syndrom týrané osoby je ale následkem především dlouhodobého chronického domácího násilí, který spočívá v intimním nebo partnerském terorismu (Čírtková, 2014).

4.4.2. Syndrom zneužívaného a týraného dítěte

Syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte byl Zdravotnickou komisí Rady Evropy v roce 1992 definován jako poškození tělesného, duševního i společenského stavu a vývoje dítěte, které vznikne v důsledku jakéhokoli nenáhodného jednání rodičů nebo jiné dospělé osoby, jež je v dané společnosti hodnoceno jako nepřijatelné. Jde o soubor negativních důsledků špatného zacházení s dítětem.

Chováním rodiče, vychovatele, dítěte či jiné osoby dochází k poškození zdraví a zdravého vývoje dítěte. Základní charakteristikou je necitlivost a bezohlednost k dítěti, jeho podřízení, nebo využití k uspokojování potřeb dospělého. Jednotlivé zneužívání a týrání dítěte Střílková a Fryšták (2009) kategorizovali následně: Nejčastějším týráním je fyzické, při kterém je dítě vystaveno vědomému tělesnému ubližování, ale patří sem také tolerování takového zacházení. Představuje kromě hrubého útoku směřujícího k tělesnému poškození zdraví také nepřiměřené bití různými nástroji nebo rukou, trhání vlasů a jiné, jako způsob výchovy, neboli výchovný prostředek. Další kategorií je psychické násilí, které se vyznačuje chováním vůči dítěti směřujícím k negativnímu dopadu na jeho citový vývoj, chování a osobnost. Patří sem např. časté nadávky, zesměšňování, ponižování a neustálé opovrhování. Následuje kategorie sexuálního zneužívání, do které spadají jakékoliv formy chování se sexuálním podtextem. V určitém případě může dítě některé formy sexuálního zneužívání prožívat jako relativně tělesně příjemné, ale i tehdy má toto jednání závažný negativní dopad na následný psychický vývoj dítěte. Další kategorií je zanedbávání dítěte, které nedostatkem péče zapříčiní vážnou újmu na vývoji dítěte, a to z pohledu tělesného i duševního zdraví. Patří sem nedostatek oblečení, přístřeší, pití a jídla. Další kategorií je šikanování, do které spadá fyzická i verbální agrese vůči slabšímu jedinci. Systémové týrání je další kategorií, je nazývána také jako druhotné ponižování. Toto jednání spočívá v týrání dítěte systémem, který prvotně vznikl na jeho ochranu. To znamená nadměrné přetěžování a neadekvátní přístup v rámci školského zařízení, nebo vystavování opakovanému nadměrnému lékařskému vyšetření. Dále sekundární viktimizace, zde se jedná o druhotné zraňování a vystavování dítěte nadbytečné psychické zátěži v průběhu vyšetřování pro syndrom týraného a zneužívaného dítěte. Dítě se mimo oběti násilného chování dále stává druhotně

obětí vyšetřování uvedeného protiprávního jednání. Poslední kategorií je Münchhausenův syndrom by proxy, při kterém dochází ke zveličování a vymyšlení příznaků somatického či duševního onemocnění nebo postižení. V důsledku tohoto dochází k opakování a dalšímu vyšetření nebo léčení, které neodpovídá objektivní skutečnosti.

Spiteri-Staines, A. ve svém článku poukázal na „nepřítomnost“ pachatele v životě dětí a jejich matek, které žily v prostředí domácího násilí. Identifikoval způsoby, kterými stín pachatele pokračoval a byl prokázán v „příznacích zneužívání“, které ženy i děti zažily navzdory své nepřítomnosti. V tomto článku autor tvrdí, že otcové, kteří používají násilí, jsou ve skutečnosti více přítomni než nepřítomni v životě dětí a žen, a to i po odloučení. Metoda smíšené metody zkoumala muže v programech Men's Behavior Change Programs a dotazovala ženy, které zažily násilí, studie uvádějí, že většina mužů v kvantitativní mužské studii (80%) a kvalitativní ženské studii (77%) měla podstatný kontakt s dětmi. Rozhovory žen poukazují na problematické otcovství, které zažilo mnoho jejich dětí, a to jak před odloučením, tak po něm. Článek dochází k závěru, že násilí v rodině a systémy péče o děti jsou špatně konfigurovány tak, aby oslovovaly otce, kteří používají násilí, a nadále mají i nadále značné rodičovské role.

4.4.3. Viktimizace obětí

Viktimizace je relativně mladou vědní disciplínou, která zkoumá a vědeckým způsobem nahlíží na oběti trestných činů (Čírtková, 2014). *“Zajímá ji, jakou roli hraje oběť v motivaci pachatele a jakým způsobem se spolupodílí na interakci v průběhu trestného činu”* (Čírtková, 2006, s. 201). J. Musil a J. Válková navíc doplňují, že se také zabývá *„způsoby pomoci obětem po trestném činu a možnostmi, jak zabránit viktimizaci potencionálních obětí“* (in Novotný, Zapletal et al., 2004, s. 141). Viktimologie se snaží rozšířit podvědomí o tom, co prožívají oběti kriminálních jevů, a její snahou je přispět k lepšímu pochopení, proč se osoby poškozené trestným činem nebo zločinem chovají tak, jak se chovají.

5. Možnost ochrany před domácím násilím

Ochranou osob ohroženým domácím násilím se zabývá celá řada institucí. Primárně je zde zmíněna profesionální organizace, kterou Policie ČR je. Policie ČR je součástí moci výkonné. Jednou ze základních činností policie je ochrana života a zdraví, stejně tak i přerušování pokračujícího násilí ve společném obydlí. Jedná se o represivní složku, která

potírá mimo jiné kriminalitu páchanou v rodinném kruhu. Vzhledem k tomu, že Policie ČR při zásahu v souvislosti s domácím násilím, velmi často a intenzivně zasahuje do lidských práv a svobod člověka, je vybavena příslušným oprávněním, které je dáno v zákoně o Policii ČR. O oprávnění Policie ČR a nástrojích v souvislosti s domácím násilím se budeme zabývat v následující kapitole. Další subjekty zabývající se ochranou osob dotčených domácím násilím jsou soudy, které mohou na žádost oběti domácího násilí prodloužit dobu vykázaní násilné osoby ze společného obydlí. Významnými subjekty v ochraně osob dotčeným domácím násilím jsou nestátní neziskové organizace. Tyto organizace se starají o oběti a rodinné příslušníky oběti a to ve smyslu intervence a ochrany před sekundární viktimizací. Jsou důležité při vyhledávání další potřebné pomoci obětem a správném rozhodování.

Karystianis, G., a Adily, A. (2019) ve svém článku uvádí, že policie každoročně čteně zasahuje u incidentů se znaky domácího násilí, kde zaznamenává podrobnosti o těchto událostech jako strukturované (kódované) údaje a nestrukturované příběhy o volném textu. Typy zneužívání (včetně fyzického, psychologického, emocionálního a finančního) prováděné osobami, spolu s případnými zraněními, které utrpěly oběti, se obvykle zaznamenávají v dlouhých popisných příbězích. Cílem výzkumu bylo zjistit, zda by metoda automatizovaného textového vytěžování mohla identifikovat typy zneužívání a zranění způsobená obětem domácího násilí v narativech obsažených ve velkém souboru policejních dat z policejního sboru Nového Jižního Walesu. Nejčastějším typem zneužívání bylo zjištěno emocionální zneužívání (v 71,32 % případů), po němž následovalo drobné ublížení na zdraví (ve 24,58 % případů) a dále poškození majetku (ve 22,27 % případů). Nejčastější formou způsobeného zranění byla podlitina. Výsledky tedy naznačují, že vytěžení policejních souborů můžeme automaticky získávat informace z událostí zaznamenaných na základě policejních záznamů o domácím násilí, které mohou podpořit další výzkum veřejného zdraví v oblasti domácího násilí, jako je zkoumání vztahů typů zneužívání se zraněním obětí a typů pohlaví a zneužívání s eskalací rizik pro oběti domácího násilí.

5.1. Možnost ochrany ze strany nestátních neziskových organizací

Nestátní nebo též nevládní neziskové organizace (dále jen „NNO“) zabývající se pomocí osobám ohroženým domácím násilím jsou organizace, které svou činností sledují tři cíle. Poskytují přímou pomoc obětem a svědkům násilných trestných činů, usilují o

osvětu v rámci prevence kriminality a podílejí se na zlepšení práv a postavení poškozených v trestním řízení. Mezi tyto organizace patří Bílý kruh bezpečí. Bílý kruh bezpečí byl založen v roce 1990. Prostřednictvím 13 pracovišť poskytuje v České republice kompletní viktimologickou pomoc obětem a svědkům trestných činů. Obětem je poskytováno odborné poradenství ve smyslu okamžité psychologické podpory a právního poradenství. Dále nabízí informace o poskytování základních sociálních služeb a o azylových domech. Nezisková organizace Bílý kruh bezpečí zřídila intervenční centrum, které je dle platné právní legislativy zakotveno v § 60a ZOSS. Činnost intervenčních center spočívá v akutní pomoci ohrožených osob před násilným chováním osob žijících ve společné domácnosti. Centra mají nezastupitelnou roli v systému pomoci ohroženým osobám. Dalším cílem intervenčních center je spolupráce v nejširším možném spektru institucí, která je zakotvena v § 60a odst. 4 ZOSS (Ševčík, Špatenková, 2001). Intervenční centra poskytují služby ambulantní, terénní nebo pobytové. Cílem je zejména poskytnutí pomoci v krizi, zajištění bezpečí a následné navrácení osob do běžného života. V současné době je v ČR celkem 17 intervenčních center, která působí zpravidla ve všech krajských městech.

Další NNO zabývající se pomocí osobám ohroženým domácím násilím je DONA linka. Je to specializovaná celostátní telefonická linka krizové pomoci obětem domácího násilí. Linka je v nepřetržitém provozu od 11. září 2001, služba je bezplatná a je aktivní 24 hodin denně. Zřizovatelem DONA linky je Bílý kruh bezpečí. NNO zabývající se pomocí osobám ohrožených domácím násilím je celá řada viz příloha č. IX.

5.2. Možnost ochrany ze strany státních orgánů

Ochrana před domácím násilím z hlediska právních norem v České republice byla zakotvena v zákoně č. 135/2006 Sb., kterým se měnily některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím ve spojení se zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, zákonem o Policii ČR, Trestním řádem a zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem (dále jen „o. s. ř.“).

Z původního výše jmenovaného průlomového zákona č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím, který nabyl účinnosti 1. 1. 2007 a znamenal velký průlom v oblasti ochrany osob ohrožených domácím násilím, se Česká republika přijetím tohoto zákona zařadila mezi státy EU, které mají ve svém právním řádu komplexně upravenou ochranu obětí před domácím násilím (Králíčková, 2011). Výše uvedenou právní úpravu, ze které byl vypuštěn „stěžejní“ § 76b o. s. ř. nahradil zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních

soudních (dále jen „z. ř. s.“), konkrétně byl zapracován do ustanovení §§ 400 až 414. Uvedený zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014 (dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-i-cast>).

Výše uvedené právní úpravy vytvářejí tři vzájemně provázané pilíře (Králičková, 2011). Mezi instituce, které zde figurují, patří Policie ČR, intervenční centra a soudy rozhodující ve věcech civilních (Conway, 2007). V našem státě je upřednostňována ochrana ohrožené osoby, třeba i potencionálně ohrožené, která je viditelně fyzicky nebo psychicky týrána pachatelem, se kterým setrvává ve společném obydlí (Králičková, 2011). Z tohoto důvodu je v uvedeném zákoně v oblasti ochrany před domácím násilím Policii ČR umožněno násilnou osobu vykázat ze společného obydlí na dobu 10 dnů bez ohledu na to, zda je majitelem domu nebo bytu, vykázáním se budeme podrobněji zabývat v kapitole č. 5.2.2. (Conway, 2007). Tímto je zřejmé, že česká právní úprava staví ochranu lidského života, zdraví, nebo svobody a lidské důstojnosti na vyšší úroveň před ochranou vlastnických či užívacích práv (Conway, 2007). Ohrožená osoba je tak chráněna osobně i teritoriálně. Společné prostředí, kde docházelo k násilnému chování, na stanovenou dobu opouští násilná osoba, nikoliv oběť (Conway, 2007).

Řízení je zahájeno vždy na návrh navrhovatele a je veden proti odpůrci. Návrh musí obsahovat mimo obecných náležitostí, které jsou uvedeny v § 42 odst. 4 o. s. ř., dále je nezbytné vylíčení skutečností, které osvědčují, že je společné bydlení navrhovatele a odpůrce v domě nebo bytě, ve kterém se nachází společná domácnost, pro navrhovatele nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči navrhovateli nebo jinému, kdo ve společné domácnosti žije, anebo vylíčení skutečností, které osvědčují nežádoucí sledování nebo obtěžování navrhovatele (tzv. materiální předpoklady návrhu). V průběhu řízení je nutné osvědčení tvrzení skutečností, nikoli jejich prokázání. V praxi toto znamená, že navrhovatel soudu nedokazuje skutečnosti, ale postačí přesvědčit soud o důvodnosti návrhu. Nutnost osvědčení je v porovnání s prokázáním slabší požadavek, podstatou tohoto je rozhodnutí soudu v časově omezené lhůtě, kterým se na určitou dobu upravují poměry účastníků řízení (dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-i-cast>).

Na rozdíl od obecných předběžných opatření podle o. s. ř., je podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. p), odst. 3 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, návrh ex lege osvobozen od soudních poplatků. Podstatnou novinku ale přinesl § 403 odst. 3 z. ř. s., podle kterého má nezletilá osoba starší 16 let pro řízení plnou procesní způsobilost. Změna by nastala, kdyby takováto osoba starší 16 let nebyla pro svou nedostatečnou rozumovou či volní vyspělost schopna být v řízení procesně samostatná, v těchto případech je nezletilá osoba zastoupena zákonným zástupcem, popřípadě by jí soud jmenoval opatrovníka (dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-i-cast>).

V ustanovení § 404 z. ř. s. je výslovně stanoveno, že soud rozhodne o návrhu do 48 hodin bez jednání. Povinností soudu je vždy rozhodnout v podstatě ihned, což je nutností k tomu, aby předběžné opatření řádně plnilo svůj ochranný účel. Lhůta 48 hodin je chápána jako krajní časový úsek k naplnění ochranné funkce předběžného opatření. V zákoně je obsažen demonstrativní výčet opatření, které může soud odpůrci uložit. Mezi nepodstatnější patří opuštění společného obydlí, nezdržovat se v něm, nevstupovat do něj, zdržet se nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem apod. Zároveň je odpůrce poučen o právu odnést si ze společného obydlí své osobní cennosti a osobní dokumenty, jakož i věci, které slouží jeho osobní potřebě. Navrhovatel je dále poučen o možnosti podat návrh na prodloužení doby trvání předběžného opatření a o dalších vhodných opatřeních směřujících k jeho ochraně, především o právu podat návrh na zahájení řízení ve věci samé. Současně odpůrci umožní vyzvednout si věci nezbytné k výkonu jeho podnikatelské činnosti nebo výkonu povolání, případně věci nezbytné z jiného vážného důvodu (dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-i-cast>).

Pokud jde o právní moc rozhodnutí, toto nabývá právní moci uplynutím lhůty k podání odvolání, která činí patnáct dnů od doručení písemného vyhotovení usnesení. Okamžikem vykonatelnosti z. ř. s. stanoví nikoli vyhlášení, ale vydání předběžného opatření. Je tak stanoveno zcela úmyslně, neboť soud o předběžném rozhodnutí neprovádí jednání, rozhodnutí je vydáno tzv. od stolu. Předběžné opatření pak trvá 1 měsíc. Tato lhůta není možná podle okolností případu soudem měnit. Zákonem stanovené omezení v podobě trvání předběžného opatření je dáno charakterem celého řízení. Zohledněno je soudní

rozhodnutí bez nařízeného jednání, tedy bez slyšení odpůrce, který tak nemá možnost se k věci vyjádřit. V podobě delšího trvání předběžného opatření by tak mohlo dojít k nepřiměřenému převážení nad právy a oprávněnými zájmy odpůrce. V případě, že vydanému rozhodnutí o předběžném opatření předcházelo vykazání podle ZPČR a neuplynula-li před nabytím vykonatelnosti předběžného opatření lhůta stanovená pro trvání vykazání, prodlužuje se doba trvání předběžného opatření o tu dobu, jež do vykonatelnosti předběžného opatření ještě neuplynula (dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-ii-cast>).

Navrhovatel může před uplynutím řádné doby předběžného opatření (tj. do 1 měsíce) podat návrh na jeho prodloužení. Zde proběhla změna oproti původnímu o. s. ř. platné do 31. 12. 2013, ve které byl vyžadován jako předpoklad prodloužení předběžného opatření zahájení řízení ve věci samé. Nejasnosti nastaly ve výkladu zmiňovaného zahájení řízení, kdy některé soudy toto považovali za např. návrh na rozvod manželství, vypořádání společného jmění manželů, zrušení společného nájmu bytu či návrh na výchovu a výživu nezletilého dítěte. Současná právní úprava zahájení řízení ve věci nepožaduje. Podáním návrhu na prodloužení dochází k prodloužení doby trvání předběžného opatření do doby, než o návrhu soud rozhodne. K tomuto prodloužení dochází ex lege, tj. automaticky, bez ohledu na to, jakým způsobem soud následně o návrhu rozhodne. Řízení o prodloužení trvání předběžného opatření následně probíhá jako „klasické“ občanské soudní řízení, to znamená, že soud k němu zpravidla nařídí jednání, provede dokazování a umožní účastníkům se vyjádřit. Zákon pak soudu nařizuje ve lhůtě 2 měsíců od jeho podání rozhodnout. O lhůtě prodloužení předběžného opatření soud rozhoduje sám, lhůta na prodloužení však není neomezená, k prodloužení může dojít jen na nezbytně nutnou dobu. Podle zákona by měl soud přesně vymezit dobu, po kterou bude platit předběžné opatření, doba by měla být jasně stanovena, aby o určení jejího konce nebylo pochyb (dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-ii-cast>).

5.2.1. Oprávnění Policie ČR při výskytu domácího násilí

Nejčastějším způsobem, jak se orgány činné v trestním řízení dozví o incidentu se znaky domácího násilí, je oznámení na tísňovou linku Policie ČR, nebo na linku Integrovaného záchranného systému právě ohroženou osobou, či jejím okolím.

V minulosti Policie ČR v rukou neměla správné zákonné nástroje k řešení problémů spojených s domácím násilím. Změnou zákona o Policii ČR, ve kterém má Policie ČR možnost vykázat ze společného obydlí, bytu, domu nebo společně obývaných prostor, jakož i z jejího bezprostředního okolí toho, kdo násilným chováním ohrožuje jinou osobu na životě, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti (Vangeli, 2009). Tato pravomoc byla Policii ČR svěřena v návaznosti na její úkoly vyplývající ze zákona (Střílková, Fryšták, 2009). Policie ČR je zároveň ve srovnání s jinými orgány, jako jsou například soudy, státní zastupitelství, obecní úřady, v tomto směru jediná, dostatečně operativní instituce k okamžitému řešení nastalé situace, jelikož disponuje nejširší databází relevantních informací, jakými jsou dřívější výjezdy, přestupky, trestné činy, držitelé zbraní, rejstřík trestů a také místní a osobní znalost policistů (Martínková, Macháčková, 2001). Policie ČR má dále dostatečné zkušenosti s vyhodnocením stop na místě, nasvědčujících domácímu násilí (Martínková, Macháčková, 2001). Zákon na ochranu před domácím násilím navazuje na již původní instituty umožňující vstup Policie ČR do obydlí, který je zakotven v § 83c zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Trestní řád“ nebo „TR“) a na úrovni přestupkového jednání pachatele v § 40 zákona o Policii ČR (Střílková, Fryšták, 2009).

5.2.2. Institut vykázání

Institut vykázání byl převzat ze sousední země, z Rakouska (Střílková, Fryšták, 2009). Tato změna byla potřebná z toho důvodu, že předchozí legislativa dokázala ochránit ohroženou osobu osobně, nikoliv teritoriálně (Střílková, Fryšták, 2009). V praxi to vypadalo tak, že ohrožená osoba odcházela z domu či bytu hledat jiné útočiště, často i s dětmi a násilník zůstal v klidu domova (Střílková, Fryšták, 2009). Aby byla zajištěna i teritoriální ochrana ohrožené osoby, bylo z pohledu občanského sdružení Bílý kruh bezpečí vhodné využít institutu vykázání, který byl v Rakousku uplatňován nejprve na dobu sedmi dní, následně bylo ale zjištěno, že v této době ohrožená osoba není schopna si celou situaci racionálně rozmyslet, a doba vykázání násilné osoby byla rozšířena na deset dní (Střílková, Fryšták, 2009).

Vykázání představuje opatření přijímané policejním orgánem na místě zásahu na základě vyhodnocení zjištěných skutečností a důkazů o tom, že je ve společném obydlí pácháno domácí násilí (Martínková, Macháčková, 2001). Policisté na místě tuto situaci vyhodnotí s pomocí systemizovaných otázek SARA DN (příloha č. II), která je původem z Kanady. Metoda obsahuje 15 strukturovaných otázek, ze kterých lze pohotově a rychle

vyhodnotit aktuální situaci na místě. Vykázání rozhodně nelze chápat jako sankci, ale jako reakci preventivního charakteru na nebezpečné chování násilné osoby. Snahou je zabránit okamžitému pokračování v násilném chování vůči oběti (Martínková, Macháčková, 2001). Zároveň je ohrožené osobě poskytnut čas na posouzení vzniklé situace a uskutečnění právních kroků k řešení situace (Voňková, Huňková, 2008). Není-li ohrožená osoba vážně ohrožena nebezpečným útokem ze strany násilné osoby, není možné rozhodnout o vykázání, ani o jeho prodloužení (Voňková, Huňková, 2008). Naopak, bude-li v určitém vztahu docházet k dalším projevům domácího násilí i v budoucnu, je na místě institut vykázání uplatnit opakovaně (Střílková, Fryšták, 2009).

5.2.3. Tabulka počtu vykázání Policií ČR podle krajů za rok 2018

KRAJ	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	2018
Jihočeský	5	4	1	1	4	5	5	5	1	4	6	6	47
Jihomoravský	5	12	5	12	7	6	12	13	11	9	9	11	112
Karlovarský	7	2	5	10	6	3	8	5	10	2	7	5	70
Královéhradecký	7	4	6	8	5	5	8	2	6	6	7	9	73
Liberecký	5	9	7	13	6	8	3	5	5	5	4	6	76
Moravskoslezský	9	5	12	10	15	16	12	9	10	8	9	12	127
Olomoucký	5	8	9	4	8	9	3	10	2	5	4	8	75
Pardubický	3	5	2	6	7	3	4	3	7	6	7	2	55
Plzeňský	2	4	3	3	5	2	2	2	3	1	2	2	31
Hl. město Praha	15	8	17	9	23	12	12	16	24	19	9	22	186
Středočeský	11	6	8	8	19	7	11	9	4	9	10	15	117
Ústecký	16	13	23	15	21	19	11	14	17	18	16	14	197
Vysočina	11	6	7	3	5	3	3	4	4	7	7	4	64
Zlínský	10	2	3	3	3	6	4	9	3	3	2	5	53
Vykázáno celkem:	111	88	108	105	134	104	98	106	107	102	99	121	1283
z toho opakovaně	13	18	17	13	21	11	15	16	20	14	13	19	x

Tabulka č. 2: Přehled počtu vykázání Policií ČR dle krajů za rok 2018

Z výše uvedených statistických údajů šetření Bílého kruhu bezpečí je patrné, že největší počet vykázanych osob v r. 2018 je v měsících prosinec a leden (mimo května), tedy v období předvánočním a bezprostředně po něm. Toto období lze spojovat se stresem a shonem spojeným s vánočními svátky, následně období by se dalo chápat jako stresové z hlediska financí, na které se značná část populace zadlužuje.

Jihočeský kraj je z pohledu vykázanych osob v rámci celé ČR na spodních příčkách co do počtu provedených vykázání.

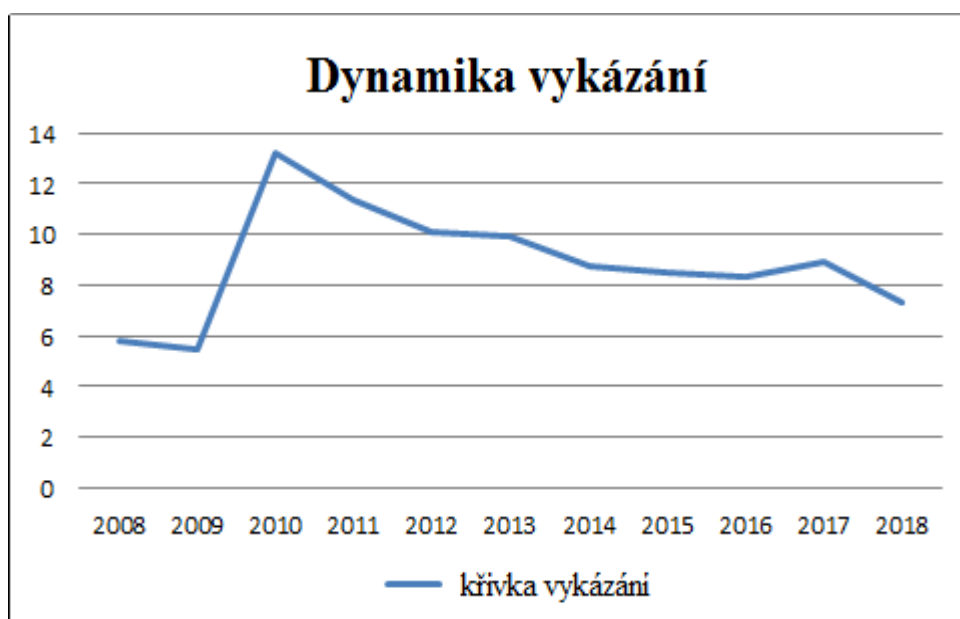

Přepočet vykázaní v Jihočeském kraji v letech 2008 – 2018 na indexy

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvatel v JČK	634614	637015	637910	635907	636381	636443	636911	637292	638307	639180	640196
Počet vykázaní v JČK	37	35	84	72	64	63	56	54	53	57	47
Index vykázaní	5,83	5,5	13,17	11,32	10,06	9,9	8,79	8,47	8,3	8,92	7,34

Tabulka č. 3 - Přepočet vykázaní v JČK v období r. 2008 – r. 2018 - indexy

Dynamika výskytu domácího násilí za posledních 10 let v letech 2008 - 2018 v Jihočeském kraji

Graf č. 1 - Dynamika výskytu domácího násilí za posledních 10 let v Jihočeském kraji

Podle vypočítaných indexů ze statistických údajů vykázaní v období let 2008 až 2018, které jsou poměrem počtu osob v kraji a počtu vykázaných osob, je zřejmé, že výskyt domácího násilí má v posledních letech v Jihočeském kraji klesající tendenci. Tímto je zodpovězena první část výzkumné otázky č. 1 – Jaká je tendence výskytu domácího násilí v JČK. Zároveň se také vyvrátila hypotéza č. 1, ve které jsem předpokládal, že výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji má stoupající tendenci.

Problematicke domácího násilí je v rámci nové právní úpravy věnována hlava druhá, a to v rozmezí §§ 44 až 47 zákona o Policii ČR, který nám říká:

§ 44

1) Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti (Vangeli, 2009, s. 178).

2) Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby (Vangeli, 2009, s. 178). Podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních v průběhu vykázání se doba vykázání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu (Vangeli, 2009, s. 178).

3) Vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví potvrzení o vykázání (příloha č. III), které jim předá proti podpisu (Vangeli, 2009, s. 178). Součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby (příloha č. VIII) a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání (příloha č. V), (Vangeli, 2009, s. 178). Odmítne-li ohrožená nebo vykázaná osoba potvrzení o vykázání převzít nebo odmítne-li písemně potvrdit jeho převzetí, policista tuto skutečnost uvede v úředním záznamu (příloha č. IV), (Vangeli, 2009, s. 178).

4) Není-li vykázaná osoba vykázání přítomna, poučení o jejích právech a povinnostech v souvislosti s vykázáním jí policista poskytne při prvním kontaktu (Vangeli, 2009, s. 178). Je-li to možné, policista této osobě předá potvrzení o vykázání, v opačném případě ji poučí o možnosti převzít potvrzení o vykázání a kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie; součástí poučení je i údaj o adrese tohoto útvaru (Vangeli, 2009, s. 178).

5) Nesouhlasí-li vykázaná osoba s vykázáním, může proti němu na místě podat námítky, které policista uvede v potvrzení o vykázání (Vangeli, 2009, s. 178). Policista námítky předá bez zbytečného odkladu krajskému ředitelství příslušnému podle místa

vykázání (dále jen „příslušné krajské ředitelství“ (Vangeli, 2009, s. 179). Vykázaná osoba může dále do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat příslušnému krajskému ředitelství námitky písemně (Vangeli, 2009, s. 179). Lhůta pro podání námitek počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k převzetí potvrzení o vykázání a je považována za dodrženu, jsou-li námitky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě nebo podány u příslušného krajského ředitelství (Vangeli, 2009, s. 179). O tomto právu policista vykázanou osobu poučí před předáním potvrzení o vykázání (Vangeli, 2009, s. 179).

6) Shledá-li příslušné krajské ředitelství, že podmínky pro vykázání nebyly splněny, vykázání ukončí a o této skutečnosti vyrozumí ohroženou a vykázanou osobu bez zbytečného odkladu (Vangeli, 2009, s. 179).

§ 45

1) Vykázaná osoba je povinna

- a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- b) zdržet se vstupu do prostoru podle písmene a),
- c) zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- d) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží (Vangeli, 2009, s. 184).

Policista vykázanou osobu poučí o následcích neuposlechnutí výzvy podle písmene d) (Vangeli, 2009, s. 184).

2) Vykázaná osoba má právo

- a) vzít si ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady před splněním povinnosti podle odstavce 1 písm. a),
- b) vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí věci podle písmene a) a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání; právo lze uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, policista o výkonu tohoto práva ohroženou osobu předem informuje,
- c) ověřovat provedení vykázání zejména na čísle tísňového volání 158,
- d) vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie (Vangeli, 2009, s. 184).

3) *Policista poskytne vykázané osobě bez zbytečného odkladu informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím nezbytnou součinnost. Od této osoby dále vyžádá adresu pro doručování* (Vangeli, 2009, s. 184).

§ 46

Policista poučí ohroženou osobu o (příloha č. VII)

- a) *možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních,*
- b) *možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí a*
- c) *následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při vykázání přihlíží* (Vangeli, 2009, s. 187).

§ 47

1) *Územní rozsah prostoru, na který se vykázání vztahuje, určí policista podle míry požadavku účinné preventivní ochrany osoby ohrožené útokem* (Vangeli, 2009, s. 188). *Je-li v důsledku vykázání ohrožen provoz objektu nebo znemožněn výkon zaměstnání vykázané osoby, policista o této skutečnosti bezodkladně vyrozumí provozovatele objektu nebo zaměstnavatele vykázané osoby za účelem přijetí potřebných opatření* (Vangeli, 2009, s. 188).

2) *Při provádění úkonů souvisejících s vykázáním policista zajistí přítomnost nezúčastněné osoby; to neplatí, hrozí-li nebezpečí z prodlení* (Vangeli, 2009, s. 188).

3) *Do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí zašle policista kopii úředního záznamu o vykázání příslušnému intervenčnímu centru a soudu, který je příslušný k rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních* (Vangeli, 2009, s. 188). *Pokud ve společném obydlí žije nezletilá osoba, zašle kopii úředního záznamu o vykázání v této lhůtě i příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí* (Vangeli, 2009, s. 188).

4) *Policista ve lhůtě 3 dnů od vykázání provede kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázání* (Vangeli, 2009, s. 189).

5) *O provedených úkonech a opatřeních sepíše policista úřední záznam* (příloha č. VI), (Vangeli, 2009, s. 189).

Institut vykazání je chápán jako prostředek preventivní ochrany (Voňková, Spoustová, 2008). Tento model ochrany lze rozdělit na dvě části, které jsou spolu propojené a na sebe navazující (Voňková, Spoustová, 2008). Policie ČR na místě uplatňuje rozhodovací pravomoc ve formě desetidenní teritoriální a osobní ochrany ohrožené osoby na konkrétním místě (Voňková, Spoustová, 2008). Jedná se o společné obydlí, na které se vztahuje zákaz vstupu (Voňková, Spoustová, 2008). Dále existuje odborná pomoc intervenčních center, která navazují na činnost Policie ČR a poskytují následnou pomoc ohrožené osobě, jež je určitým způsobem traumatizována (Čírtková, 2009). Důsledkem tohoto stavu se může projevit psychická labilita a momentální neschopnost řešit racionálně vzniklou situaci (Čírtková, 2009). Odborná pomoc se uplatňuje ve formě právního poradenství, psychologie, lékařství a nehmotné pomoci při sestavování bezpečnostního plánu nebo spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dětí (Střílková, Fryšták, 2009). V případě využití institutu vykazání je informováno právě intervenční centrum, a to ve stanovené lhůtě do 24 hodin, které následně ve zpětné vazbě ve lhůtě do 48 hodin kontaktuje ohroženou osobu a nabídne pomoc (Voňková, Spoustková, 2008). Tuto pomoc ohrožená osoba nemusí využít, neboť tato je postavena na principu dobrovolnosti (Voňková, Spoustková, 2008).

5.3. Doprovodné protiprávní jednání domácího násilí

Protiprávní jednání při výskytu domácího násilí je vedeno ve dvou rovinách. Na první úrovni se jedná o méně závažné protiprávní jednání ve smyslu zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o některých přestupcích“ nebo „ZONP“ a závažnější protiprávní jednání je trestným činem. Nejčastěji je na přestupkové úrovni porušováno ustanovení § 7, tedy Přestupek proti občanskému soužití, ke kterému dochází tehdy, když fyzická osoba jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní, nebo ho jiným způsobem hrubě urazí. Jinému ublíží na zdraví, nebo úmyslně naruší občanské soužití tak, že jinému vyhrožuje újmou na zdraví. Dále jiného nepravdivě obviní z přestupku, nebo se vůči jinému dopustí schválnosti, či se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání.

Dalším doprovodným jednáním domácího násilí je Přestupek proti majetku podle § 8 ZONP, který nám říká, že přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem, nebo zničením či poškozením. Dále se pachatel dopustí přestupku podle tohoto ustanovení tím, že neoprávněně užívá cizí majetek, přisvojí si cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby, nebo

ukryje, užívá nebo na sebe anebo na jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.

Na druhé zmiňované úrovni jsou trestné činy, které jsou vyjmenovány v Trestním zákoníku. Trestné činy se rozdělují na přečiny a zločiny. Přečiny projednávají soudy v jednodušším procesu, než je tomu u zločinu. Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, za něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let (§ 14 odst. 2). Ostatní trestné činy se pak nazývají zločiny (Jelínek, 2016).

K této problematice byl zařazen trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí podle ustanovení § 199 TZ, kde zvláštní úpravou je vymezena skutková podstata uvedeného trestného činu (Jelínek, 2016). *Skutková podstata se zkratkovitě a nepřesně označuje jako skutková podstata postihující tzv. domácí násilí (Jelínek, 2016, s. 292).* Kvalifikačním znakem je místo, kde násilná osoba žije, dále se musí jednat o osobu žijící ve společné domácnosti (Jelínek, 2016). Pokud by nebyly splněny tyto náležitosti, nejedná se o trestný čin podle § 199 TZ, ale zlé jednání pachatele, které se posuzuje např. podle trestného činu Nebezpečné vyhrožování § 353 TZ, Ublížení na zdraví § 146 TZ, Omezování osobní svobody § 171 TZ a jiné.

V určitém počtu řešených případů domácího násilí nedochází k vyřešení celé věci a k uklidnění situace. Jednání pachatele pak pokračuje v nových podmínkách, a to ve formě pronásledování bývalým partnerem. Toto protiprávní jednání je převzato z anglického výrazu, který znamená „stopovat“ (zvěř), uštvat ji k smrti. Dle Trestního zákoníku se jedná o přečin Nebezpečné pronásledování podle § 354 TZ a vyznačuje se obsesivní a úpornou snahou o navázání kontaktu s bývalým partnerem, která je demonstrována vyhledáváním kontaktu a pokusy o usmiřování. Tato snaha snižuje kvalitu života, je obtěžující a ohrožuje její bezpečnost (Čírtková, 2009). Čírtková (2009) uvádí, že 50% všech případů Nebezpečného pronásledování je právě ex-parter stalking. Tento druh pronásledování je pokračováním domácího násilí a je převládající doménou mužů. Pro ženy je naopak typický klasický stalking bez předchozího domácího násilí (Čírtková, 2009).

Dalším doprovodným jednáním domácího násilí jsou trestné činy:

Poškození cizí věci § 228 TZ

Omezování osobní svobody § 171 TZ

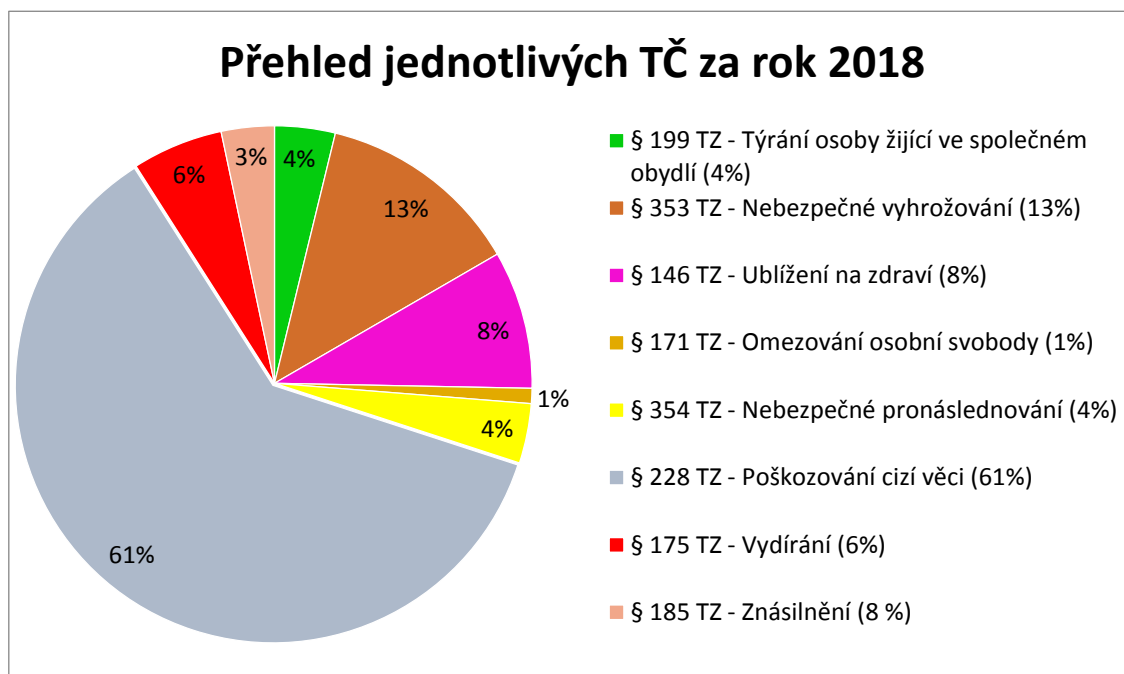
Nebezpečné vyhrožování § 353 TZ

Ublížení na zdraví § 146 TZ

Vydírání § 175 TZ

Znásilnění § 185 TZ

Graf jednotlivých TČ za rok 2018 souvisejících s domácím násilím

Graf č. 2: Přehled jednotlivých TČ

Vytěžením statistických údajů Policie ČR z roku 2018 lze říci jaký trestný čin, z množství jednotlivě vybraných, které jsou označeny jako doprovodné protiprávní jednání při incidentu se znaky domácího násilí, má nejvyšší zastoupení.

Nejvyšší zastoupení protiprávního jednání má trestný čin Poškození cizí věci dle § 228 TZ, který byl v roce 2018 spáchán celkem 1026 krát. Jedná se o TČ spáchaný v 61 % z celkového počtu protiprávních jednání spojovaných s domácím násilím.

5.4. Doprovodné patologické jevy přispívající k nebezpečnému chování domácího násilí

Sociální patologie je označení nežádoucího chování, které je nezdravé, abnormální a je společensky nebezpečné. Toto chování není v souladu se společensky platnými a uznávanými normami. Sociální patologie se podle Hartla a Hartlové „zabývá průběhem a podmínkami abnormálních sociálních procesů, jako je zločinnost, alkoholismus, pracovní úrazy, dopravní nehodovost, sociálně podmíněné psychické poruchy, pracovní

úrazy a nemoci, chudoba, nezaměstnanost apod.“ (Hartl, Hartlová, 2009, s. 401). Mezi nejčastější patologické jevy přispívající k domácímu násilí jsou bezesporu závislosti. Tyto závislosti dělíme na látkové a nelátkové. Mezi látkové závislosti patří užívání lehkých a tvrdých drog, ale také užívání alkoholu v nevhodném množství vzhledem k věku a zdravotním stavu (abúzus). Látkovou závislost lze charakterizovat jako nekontrolovanou touhu si do organismu vpravovat cizí látku. Tyto látky způsobují psychickou a někdy i fyzickou závislost. Dalším, poměrně častým patologickým jevem, je patologické hráčství, které řadíme do skupiny návykových a impulsivních poruch. V souvislosti s patologickým hráčstvím se osoba zadlužuje, a celá rodina trpí nedostatkem financí. V rodině se zvyšuje napětí, které přispívá k nebezpečnému chování se znaky domácího násilí. Nastupuje agrese, kterou lze charakterizovat jako útočné jednání nebo napadení se záměrem poškození zdraví, nebo omezení jiné osoby. Agresivní jednání se může projevat fyzickým napadením nebo verbálními útoky. Dalšími projevy patologického chování je násilí. Násilí je označováno jako nejčastější akt fyzického rázu, při kterém je způsobena újma jiné osobě. Jako násilí lze označovat i akt zanedbávání, který má za následek ovlivnění života, fyzické a psychické integrity, svobody jednotlivce, nebo poškozuje rozvoj jeho osobnosti.

Ehlke, S.J. a Kelley, M.L. (2019) vytvořily průřezovou studii, která zkoumala, zda depresivní symptomy posílily vztah mezi různými formami sexuálního donucování a pití alkoholu a vyrovnávají se s motivací, která by měla předpokládat, že ovlivní užívání alkoholu. Účastníky bylo 214 vysokoškoláků, kteří byli zkoumáni prostřednictvím on-line průzkumu. U účastníků, kteří zažili jakékoli sexuální násilí a hlásili vyšší depresivní symptomy, byl předpoklad vyšší pravděpodobnosti nadměrného užívání alkoholu, aby se dokázali s depresivními stavy vyrovnat. Výsledkem ale bylo, že depresivní symptomy neposílily vztah mezi specifickými formami sexuálního nátlaku ani nadměrnému užíváním alkoholu. Naopak zvyšování strategie regulace emocí mezi oběťmi sexuálního donucování může snížit nadužívání alkoholu.

5.4.1. Násilná kriminalita

Tato problematika je v literatuře označována jako násilné chování osoby vůči jiné osobě, které se projevuje záměrným vyhrožováním, pokusem nebo dokonáním jednání, které jiné osobě způsobuje fyzickou újmu. Tento druh kriminality je závažný v tom, že pachatel útočí na to nejvzácnější, a to na zdraví nebo život. V případě násilí se sexuálním podtextem pak i na lidskou důstojnost, ve smyslu rozhodování o intimním životě. Tato

trestná činnost má mnoho projevů, které nutně nemusí zahrnovat přímo fyzické poškození. S podobně rozšířeným chápáním násilí se v literatuře můžeme setkat při problematice domácího násilí (Novotný, Zapletal, 2008). Definice násilí nezůstává pouze u viditelné formy, ale zahrnuje psychickou újmu jako jeden z aspektů násilí (Novotný, Zapletal, 2008). Proti násilné kriminalitě lze bojovat několika způsoby, jedním z nich je sociální prevence. Jedná se o systém preventivních opatření, který je velice komplexní a je součástí sociální politiky. Je zahrnut v různá opatření v oblasti školství, zaměstnanosti, sociálního zabezpečení, bytové politiky, realizaci ve volném čase a další. Tato prevence je zaměřená zejména na podporu vzdělanosti, životní úrovně, zaměstnanosti, mravního podvědomí společnosti a dalších žádoucích jevů. Naopak je žádané eliminovat jevy, jako je nezaměstnanost, alkoholismus, toxikomanie, prostituce, patologické hráčství a další jevy, které jsou podhoubím pro násilnou kriminalitu. Sociální prevence se tedy z poznatků o kriminogenních faktorech snaží změnit podmínky, ve kterých se jedinci nalézají, aby se snížilo riziko, že se stanou pachateli trestné činnosti (Holcr, Květoň 2009).

5.4.2. Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita, pro kterou je používán i pojem sexuální kriminalita, se vyskytuje v každé společnosti. Tato skupina kriminality spadá do oblasti obecné kriminality, která je spjata s pohlavním pudem. Společnost si vytváří regulační mechanismy, pomocí kterých vyvíjí tlak na formování sexuálního chování jedince a další jednání související s lidskou sexualitou. Práce policie je v této oblasti kriminality velice obtížná, to je dáno vysokou latentností. Mravnostní kriminalita citelně zasahuje do oblasti osobní integrity. Sexuální trestné činy patří k trestným činům s vysokou společenskou nebezpečností. Dalším faktorem ztěžující objasňování mravnostní kriminality je stud a ostych oběti trestného činu věc oznámit policii a podrobovat se výslechům a jiným právním úkonům. Často mezi oběti mravnostní kriminality patří děti nebo mládež, k páchání této kriminality obvykle dochází v rodinném prostředí. Ochrana společnosti před mravnostní kriminalitou je garantována ústavními zákony, do nichž patří i Listina základních práv a svobod. Kromě zákonů České republiky existují i mezinárodní dokumenty, jako Deklarace sexuálních práv z r. 1977 (Kovář 2008).

6. Sběr dat výskytu domácího násilí v Jihočeském kraji

Vzhledem k charakteru práce se domnívám, že nejvhodnější formou je kvantitativně orientovaný výzkum. Výzkum byl proveden metodou empirického zkoumání. Techniku, kterou jsem použil, byl standardizovaný dotazník.

Dotazník můžeme zařadit do kategorií dotazování, tedy písemný způsob kladením otázek a získávání písemných odpovědí. Dotazník je určen pro získávání dat od velkého počtu odpovídajících, což je také největší výhoda dotazníkové formy získávání dat. Tento výzkumný nástroj je považován za velmi ekonomický. Jeho výhoda spočívá především v umožňování shromáždění velkého množství odpovědí od značného množství respondentů. Respondentem nazýváme osobu, která vyplňuje dotazník. (Gavora 1996).

Nevýhodou dotazníkového sběru dat je pak zkreslování odpovědí samotnými respondenty. Důvodů pro zkreslování nebo uvádění nepravdivých údajů je několik. Ze strany administrátora dotazníku se může jednat o nejednoznačnost otázek, nepřesné formulace nebo neujasněnost pojmů. U respondenta o snahu ukázat se v lepším „světle“, nepochopení otázky nebo například ze snahy bojkotovat výzkum, či z recese vytvářet úmyslně chybné odpovědi.

Jednotlivé prvky dotazníku se nazývají otázky, název položka je více na místě, protože jim můžeme označit i výrok, který nemá tázací formu.

U dotazníkového šetření si nejdříve musíme stanovit cíl ve vztahu ke zvolenému problému.

Podle cíle se optimalizují jednotlivé položky. Tyto položky jsou pak zaměřeny na jednotlivé dílčí cíle.

Základní dělení otázek v dotazníku je podle stupně otevřenosti.

- otázky uzavřené
- otázky polouzavřené
- otázky otevřené

Dále rozeznáváme takzvané škálování, kdy odpovědi jsou odstupňované buď slovně, nebo graficky. Posuzovací škála je nástroj, který umožňuje zjišťovat míru vlastnosti jevu nebo jeho intervalu.

Při tvorbě dotazníku je potřeba zachovat určitá pravidla a zásady. Otázky/položky musí být jasné a srozumitelné. Položky musí být jednoznačně formulované. Důležité je zjišťovat pouze odpovědi potřebné pro daný výzkum. Nutné je dodržet diskrétnost respondentů, skladba položek musí být učeněná do celků, tím je myšleno na úvod zařadit

geografické dotazy. Dále vyvarovat se sugestivních otázek, dát respondentovi kvalitní návod na vyplnění, dotazník by měl být přiměřeně dlouhý, aby respondent nebyl unaven zdlouhavostí a položky neprocházel pouze z povinnosti. Získat respondenta pro cíl výzkumu užší zaměření otázky - tj. konkrétnost vyhýbat se výrazům: „několik“, „obyčejně“, „někdy“ vyhýbat se dvojitým otázkám – otázka se má týkat jediné věci. Klademe jen otázky, na které dokáží respondenti odpovědět, jinak dochází ke ztrátě validity. Smysluplnost otázek zvyšuje zájem respondenta, zvyšuje validitu (Gavora 1996).

Struktura dotazníku:

1. vstupní část – hlavička, příp. jméno zadavatele dotazníku, vstupní oslovení respondenta, objasnění cílů, zdůraznění významu odpovědí, motivace k pečlivému vyplnění, možnost ilustrativního příkladu.
2. vlastní otázky
3. poděkování za spolupráci

Dotazník, viz příloha č. 1, byl vytvořen pro respondenty z řad Policie ČR na území Jihočeského kraje. Otázky jsem tedy formuloval odpovídajícím způsobem.

V mém případě se jednalo o standardizované dotazníkové šetření, z geografického pohledu šlo o Jihočeský kraj. Jednalo se o věkově různorodou skupinu, která ve své podstatě splňuje kritéria skupinového výběru (Chrása 1998).

Jestliže je primárním záměrem výzkumu získat informace o názorech, postojích a osobních zkušenostech je dotazník jistě vhodnou metodou. Tvorbu položek/otázek jsem podřídil základním poznatkům a zkušenostem, získaným studiem tématu. Vycházím z předpokladu osobních zkušeností a samostatného názoru k tématu výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji.

V dotazníku se vyskytují položky s dichotomickými odpověďmi, stejně jako položky s více možnostmi. Respondentovi jsou předloženy určité předem připravené odpovědi a je pouze na dotazovaném, kterou zvolí. Některé otázky jsou doplněné možností dopsat vlastní komentář (Gavora 1996).

Dotazník jsem vytvořil na webových stránkách www.surveio.com, který jsem prostřednictvím počítačových a telefonních aplikací rozeslal příslušným respondentům. Respondenti pochází především z měst, jako jsou Strakonice, Písek, Tábor, České

Budějovice a dále menších obcí v rámci Jihočeského kraje. Při zpracování jsem vycházel ze základních metod. Důležité bylo uspořádání dat. Použil jsem čárkovou metodu a výsledné hodnoty jsem přenesl do tabulky. Následně získané údaje jsem přenesl do grafické podoby.

Výzkumné otázky:

1 – Jaká je tendence výskytu domácího násilí v rámci Jihočeského kraje a jaké protiprávní jednání domácí násilí doprovází?

2 – Existují problémy v rámci aplikační praxe a případně jaké?

Hypotézy:

H1 – Předpokládám, že výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji má stoupající tendenci

H2 – Předpokládám, že domácí násilí doprovází převážně násilná a mravnostní trestná činnost.

H3 – Předpokládám, že při aplikační praxi v rámci vykazování existují problémy.

6.1. Vyhodnocení sběru dat výskytu domácího násilí v Jihočeském kraji

Celkem jsem dotazník rozeslal 86 respondentům, vyplněný dotazník se mi vrátil od celkem 60 respondentů. S návratností dotazníků jsem byl velice spokojen, dotazník byl vyplněn více než sedmdesáti procenty z oslovených respondentů. Vyšší návratnost se ukázala u mužů. Tento fakt je pravděpodobně dán větším zastoupením mužské populace v rámci služby u bezpečnostní složky, jako je Policie ČR. Všechny dotazníky byly správně vyplněny, což jsem zjistil jejich utříděním. Jednotlivé položky jsem zpracoval a vyhodnotil. Výsledky jsem vyjádřil procentuálně a graficky je znázornil. Výsledky uvádím ve slovním hodnocení, a pro lepší vypovídací hodnotu jsou převedené do grafů a tabulek, podle potřeby. Položky jsou vyvedeny do kruhových a sloupcových grafů.

Popis vzorku a jeho charakteristika

Pro upřesnění údajů o výzkumném vzorku jsem respondentům v první části dotazníku zadal tři otázky (otázky 1 až 3). Zjistil jsem, že respondenti byly zastoupeny zejména muži. Dotazník byl vyplněn 50 muži a 10 ženami.

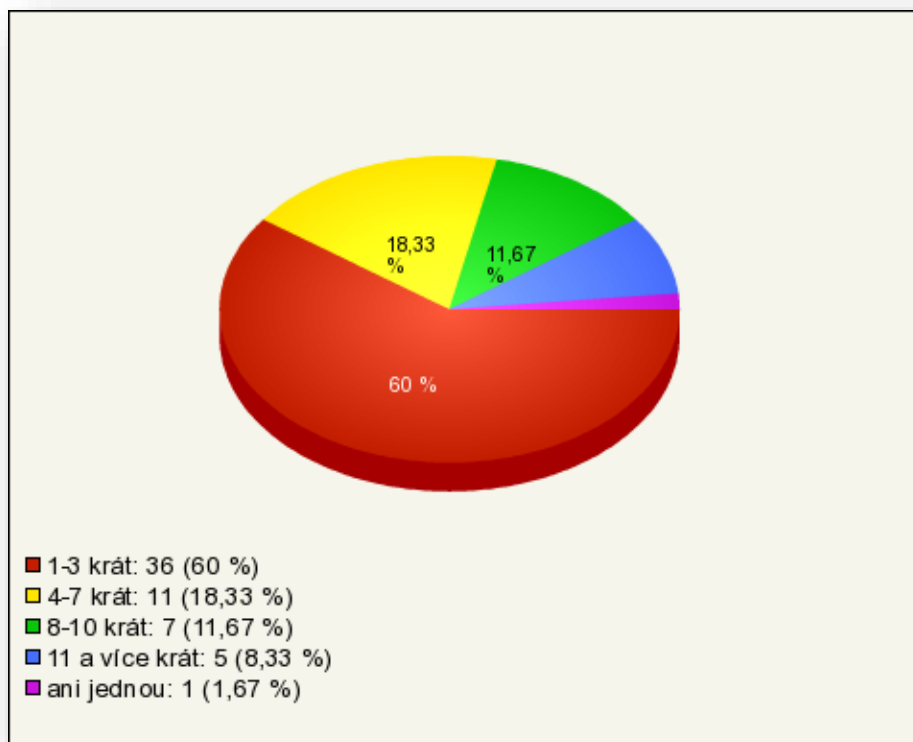
Otázka č. 2: Jak dlouho působíte u bezpečnostní složky PČR?

Odpověď	Počet	%
6 měsíců - 3 roky	5	8,33%
3-5 let	13	21,67%
5-10 let	11	18,33%
10-15 let	13	21,67%
15 a více let	18	30%

Tabulka č. 4: Dotazník- otázka č. 2

Ve druhé otázce jsem zjišťoval délku trvání služebního poměru u Policie ČR. Respondenti byli zastoupeni zejména policisty „sloužící“ 15 a více let, celkem tedy 30%. Tyto odpovědi mi utváří přehled o zkušenostech uvedených respondentů, kterých za dobu trvání své služby mohly nabýt.

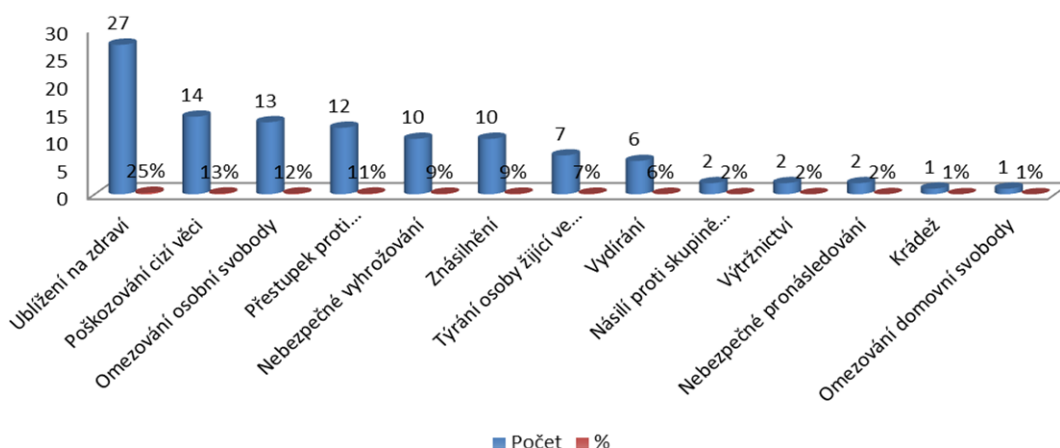
Otázka č. 3: Jak často v průměru v průběhu roku jste byl (a) během své praxe na oznámení se znaky domácího násilí?

Graf č. 3: Dotazník - otázka č. 3

Celkem v 60 % respondenti uvedli, že v průměru v průběhu roku přijímají 1 až 3 oznámení se znaky domácího násilí. Četnost tohoto druhu oznámení je relativně malá. V podstatě se ale nechala předvídat, vyvodit ji je možné v kapitole 5.2.3., kde je uvedená tabulka č. 2, přehled o počtu vykázaní Policií ČR podle krajů pro rok 2018. Policejní orgán v Jihočeském kraji za rok 2018 využil institut vykázaní celkem pouze ve 47 případech. Vzhledem k tomu, že využití institutu vykázaní úzce souvisí s výskytem incidentů se znaky domácího násilí, je z tohoto možné se domnívat, že bude mít tento druh trestné činnosti stoupající tendenci.

Otázka č. 5: Jaká protiprávní jednání doprovází domácí násilí?

Graf č. 4: Dotazník – otázka č. 5

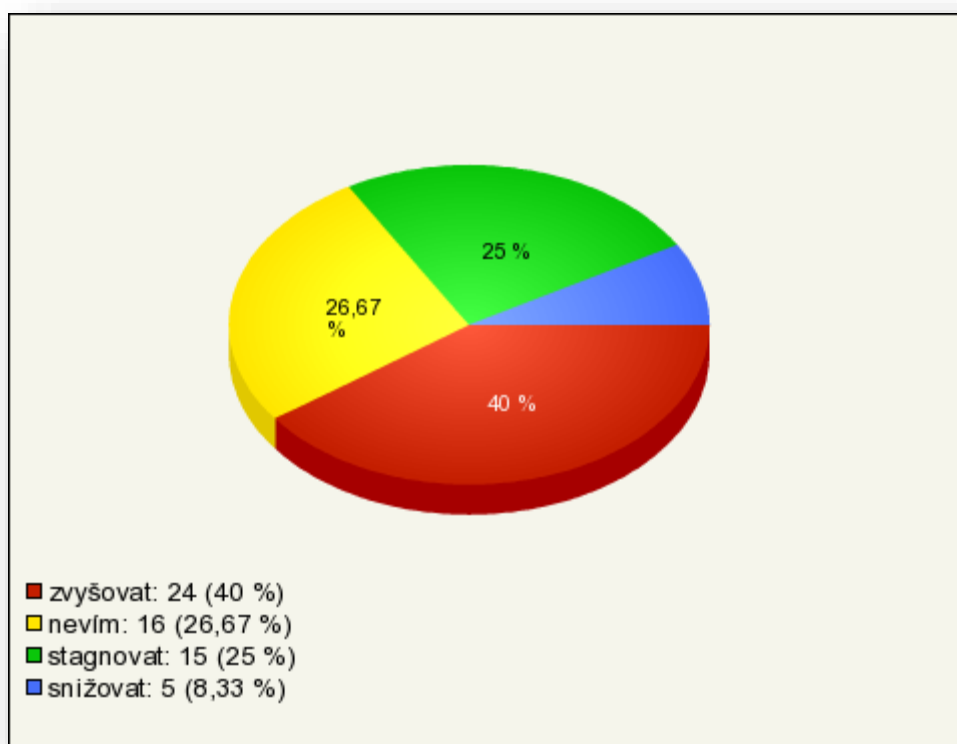
Otázkou č. 5 jsem získal odpověď na druhou část výzkumné otázky č. 1. Jaká je tendence výskytu domácího násilí v Jihočeském kraji, **jaké protiprávní jednání doprovází domácí násilí.**

Podle grafického znázornění je patrné, že podle respondentů největší zastoupení, jako doprovodné protiprávní jednání při incidentu se znaky domácího násilí, má přečin ublížení na zdraví, které uvedlo celkem 27 respondentů, tj. 25% z celkového počtu dosažených odpovědí.

Celkem 10 respondentů uvedlo zločin znásilnění, případně znásilnění ve stádiu pokusu jako další z doprovodných protiprávních jednání, tj. celkem 9% z celkového počtu dosažených odpovědí. Ublížení na zdraví a znásilnění kategorizujeme jako násilnou a mravnostní kriminalitu, čímž jsem potvrdil hypotézu č. 2.

Na druhém místě podle grafu č. 3 byl zjištěn přečin Poškození cizí věci, který je dále uveden v teoretické části, v kapitole 5.3. - Doprovodné protiprávní jednání, kde je zjištěn výskyt uvedeného přečinu dle statistik kriminality za rok 2018 na prvním místě. Tento fakt znázorňuje graf č. 2 - Přehled jednotlivých TČ za rok 2018, které se vzájemně potvrzují. Je tímto tedy potvrzena hypotéza č. 2, protože se z tohoto dá také usuzovat, že je zde zastoupeno násilí, protože tento trestný čin nelze bez násilí spáchat.

Otázka č. 10: Bude se podle vás výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji do budoucna zvyšovat, stagnovat nebo snižovat?

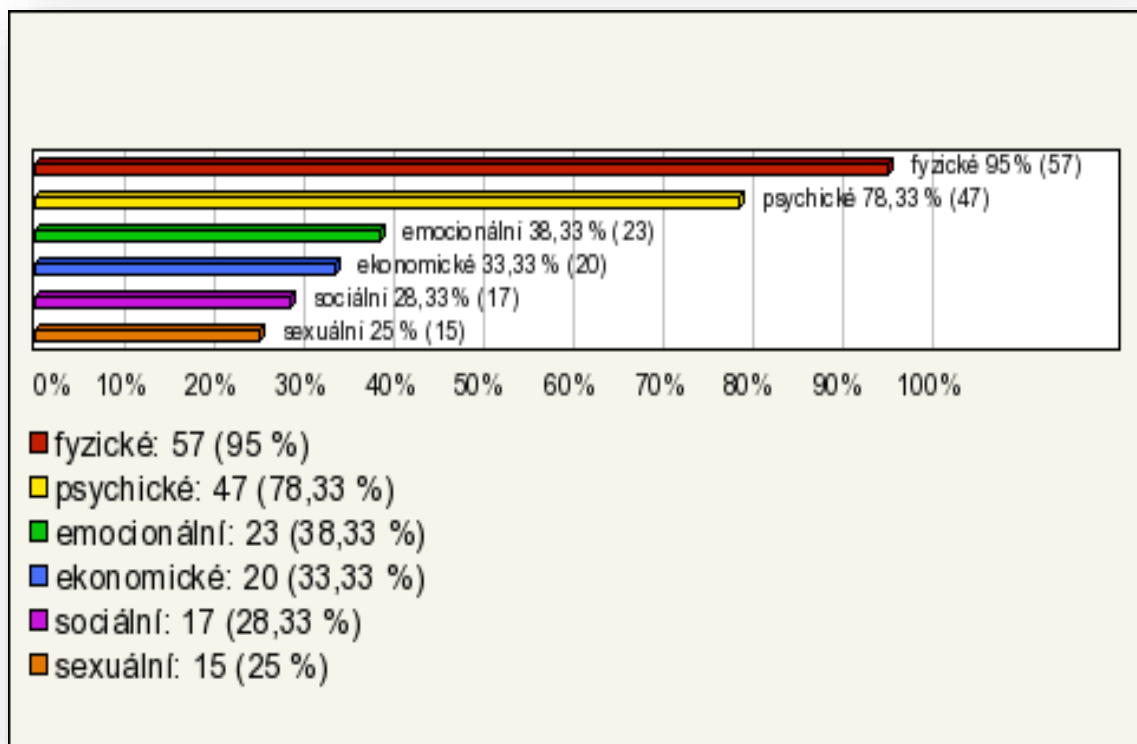

Graf č. 5: Dotazník – otázka č. 10

Odpověď na první část výzkumné otázky č. 1 jsem získal z dotazníkové otázky č. 10. Bude se podle Vás výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji do budoucna zvyšovat, stagnovat, nebo snižovat? V teoretické části jsem pracoval se statistickými údaji Bílého kruhu bezpečí, kde jsem provedl přepočítání množství vykázaných osob v Jihočeském kraji v letech 2008 až 2018, které jsou v poměru ke zjištěnému počtu obyvatel v JČK podle Českého statistického úřadu a vytvořil jsem indexy jednotlivých let. Výstupem těchto informací byla tabulka č. 3, následně jsem dle ní vytvořil graf č. 1, ve kterém nám křivka

vykázání ukazuje, že od roku 2010 do současné doby, klesající tendenci. Naopak v praktické části jsem provedl dotazníkové šetření, kde v otázce č. 10 (viz graf č. 5) celkem 40 % respondentů označilo odpověď, ve které si myslí, že bude v Jihočeském kraji zvyšující se tendence výskytu domácího násilí.

Otázka č. 6: Jaký byl na místě zjištěn druh násilí? (V případě, že bylo zjištěno více druhů násilí, zakroužkujte, prosím, jaké druhy.)

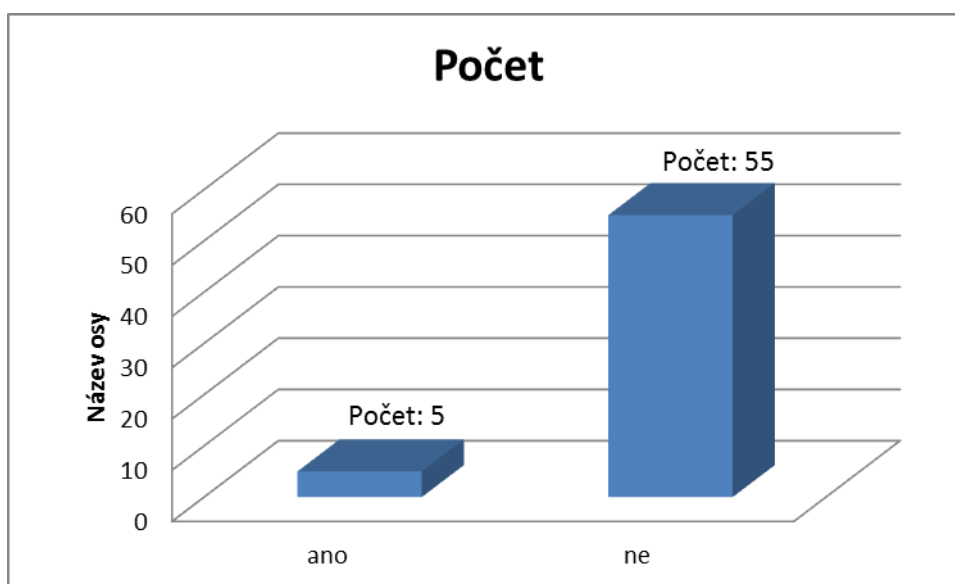
Graf č. 6: Dotazník – otázka č. 6

Hypotézu č. 2, ve které jsem předpokládal, že domácí násilí doprovází převážně násilná a mravnostní trestná činnost jsem potvrdil v dotazníkové otázce č. 6. Celkem 95 % respondentů považuje fyzické násilí jako nejčastěji se vyskytující protiprávní jednání u incidentů se znaky domácího násilí. Sexuální násilí bylo podle respondentů užito v 25 % z celkového počtu případů. Nezastupitelnou roli při událostech domácího násilí hraje i psychické násilí, které bylo uvedeno ve více než 78 %.

Výše uvedené násilí mohlo být užito i v kombinaci jiného protiprávního jednání. Respondenti v této otázce měli možnost označit více odpovědí najednou.

Otázka č. 13: Měl (a) jste problém u oznámení s identifikací incidentu se znaky domácího násilí?

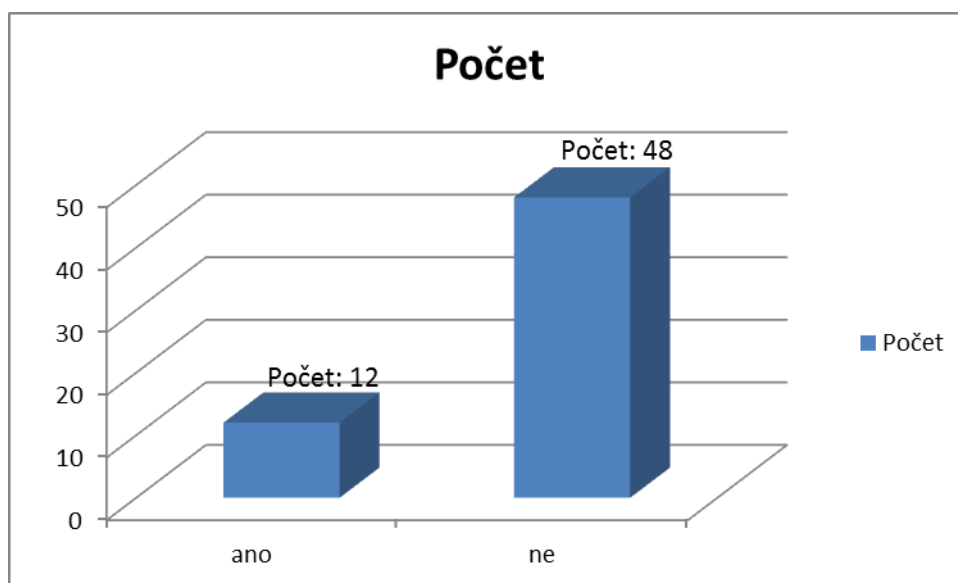
Graf č. 7: Dotazník – otázka č. 13

Výzkumná otázka č. 2 zda, existují problémy v rámci aplikační praxe, případně jaké, byla zodpovězena v dotazníkové otázce č. 13 a 14. V prvním případě jsem se zaměřil na problémy s identifikací incidentu se znaky domácího násilí. V 92 % se respondenti shodli, že nenalezli problém s identifikací incidentů se znaky domácího násilí. Zbýlých 8 % uvedlo, že našli problémy, a to:

Příklady odpovědí:

- *Nejasné rozdělení rolí.*
- *Pachatel uvádí, že k násilnostem dochází oboustranně, tedy k tzv. italské domácnosti.*
- *Většinou je vina na obou stranách a je obtížné posoudit, kdo má na vyhrčené situaci větší podíl.*
- *Ohrožená osoba nakonec chránila a bránila násilnou osobu.*
- *Pachatel bagatelizuje své jednání a oběť o věci nechce moc mluvit.*

Otázka č. 14: Existují problémy v aplikační praxi v rámci vykazání ano-ne. Pokud ano, napište jaké.

Graf č. 8: Dotazník – otázka č. 14

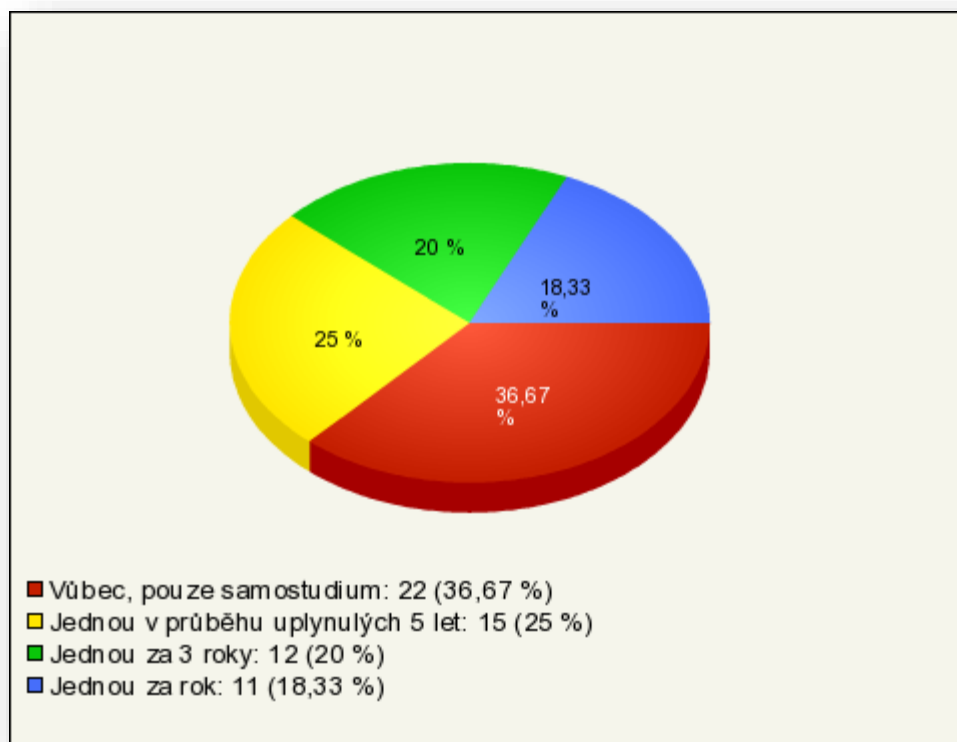
V druhém případě jsem se zaměřil na problematiku vykazání. Zde jsem v otázce č. 14 vyvrátil hypotézu č. 3, ve které jsem předpokládal, že při aplikační praxi v rámci vykazování existují problémy. V 72%, tj. celkem 48 respondentů odpovědělo, že neshledali problémy v aplikační praxi k problematice vykazání.

Zbylé odpovědi byly:

- *mnoho administrativy, hodně formulářů*
- *v případě krátkodobé ochrany zdlouhavé, než na místo přijede SKPV (služba kriminální policie a vyšetřování)*
- *špatně, či málo proškolení policisté v terénu*
- *správně rozpoznat, kdy již násilí koresponduje se čtyřmi povinnými znaky a vyžaduje vykazání ze strany Policie ČR*
- *vykazovat může pouze policista ve sl. hodnosti prap. a výše, ne vždy je tento ve hlídce*

V rámci aplikační praxe nebyly zjištěny žádné podstatné problémy. U respondentů, kteří uvedli jednotlivé závady, se může jednat o osobní pohled, ve kterém mají např. nedostatky při administrativní činnosti, nebo jiné selhání jedince.

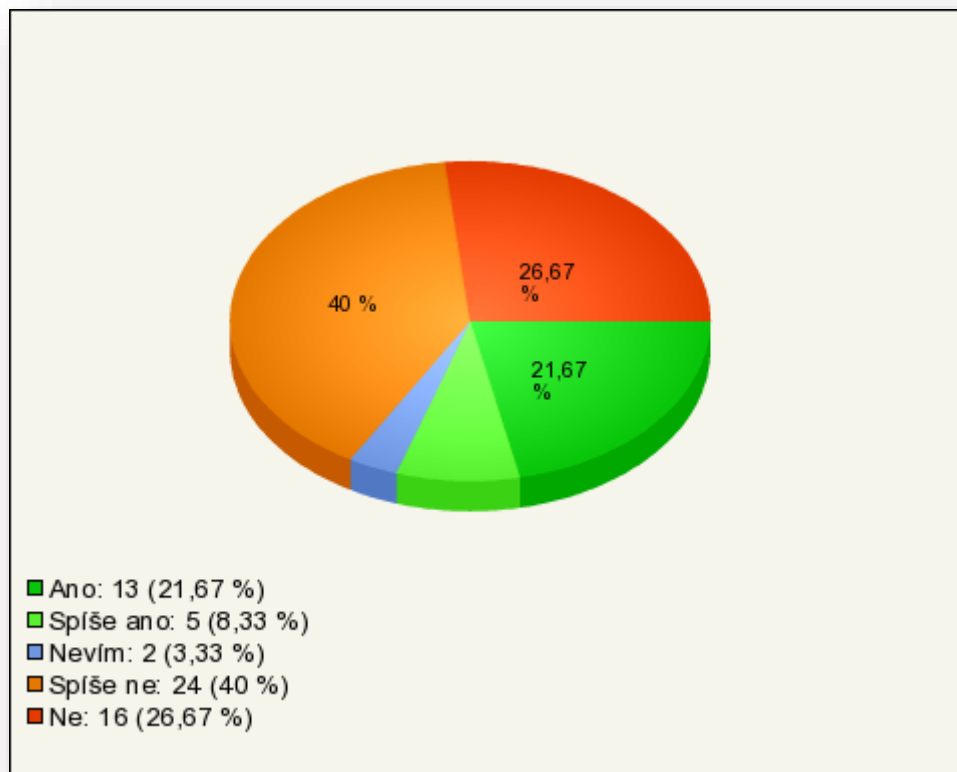
Otázka č. 17: V jakých intervalech probíhá vzdělávání (školení) na Vašich koncových člancích k problematice vykázaní?

Graf č. 9: Dotazník – otázka č. 17

Více než 36 % respondentů se v této oblasti vzdělává samostudiem a 25 % jsou školeni jednou za 5 let. Podle mé dosavadní praxe u Policie ČR jsem byl přesvědčen, že školení k této rozsáhlé problematice je u většiny případů nedostatečná. Ztotožňuje se s mou představou o úrovni získávání informací k institutu vykázaní, ve smyslu dostatečnosti školení i s ostatními kolegy.

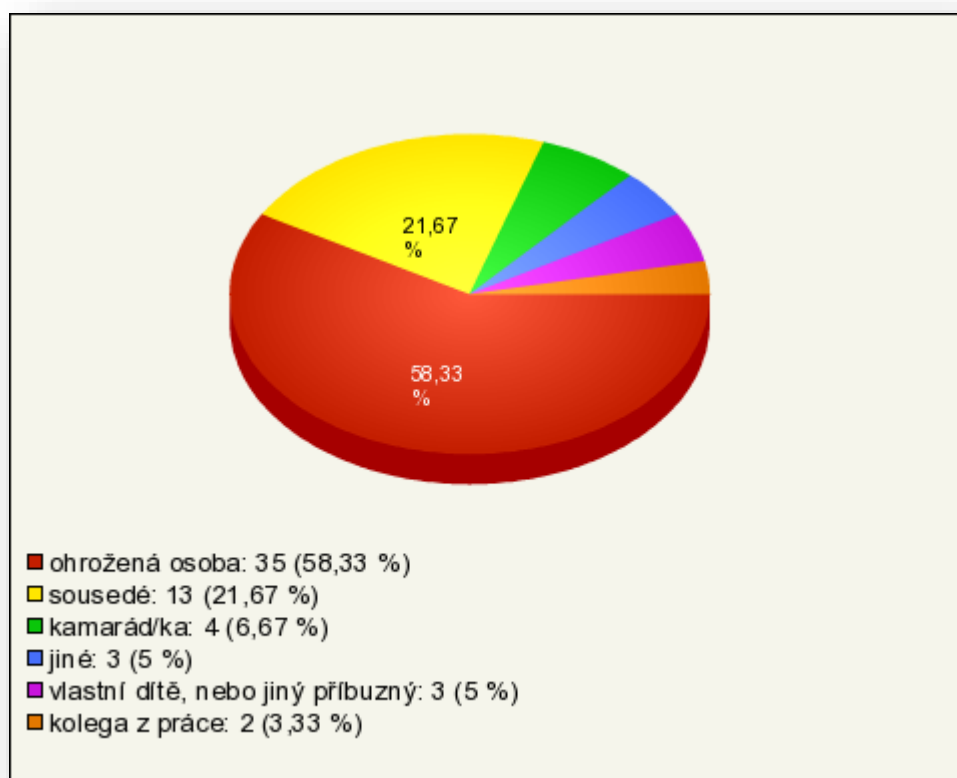
Otázka č. 18: Myslíte si, že je četnost proškolení k problematice vykázání dle Vaší předešlé odpovědi dostatečné ke zvládnutí situace v praxi?

Graf č. 10: Dotazník – otázka č. 18

Více než 26 % respondentů je přesvědčeno, že četnost školení, které je na jejich koncových člancích prováděno, je naprosto nedostatečné. Dalších 40 % označilo odpověď k četnosti školení spíše nedostatečné. Pouze 21 % je s četností školení spokojeno a považuje ho za dostatečné ke zvládnutí situace v praxi.

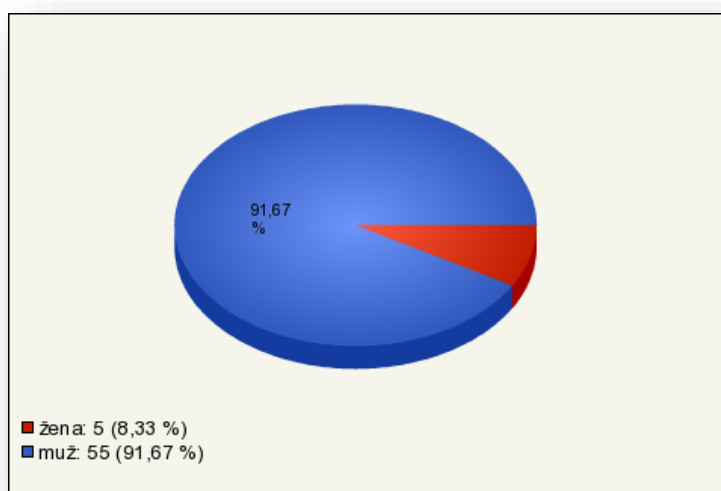
Otázka č. 4: Kdo oznámil incident v rodině?

Graf č. 11: Dotazník – otázka č. 4

Podle mého očekávání, většina incidentů se znaky domácího násilí byla oznámena ohroženou osobou. Výsledkem je více než 58 % oznámení učiněných osobou, která je v tíživé situaci, mnohdy této osobě jde o život, nebo zdraví. Na druhém místě byl nejčastěji označován jako podnět k řešení věci sousedy a to ve více než 21 %. Toto zjištění, je podle mého názoru výrazem odpovědnosti, sounáležitosti a rozvíjející se soudržnosti ve společnosti. Také podvědomí toho, že výskyt domácího násilí již není věcí, která by se měla řešit v domácnosti a neměla by se ventilovat na venek.

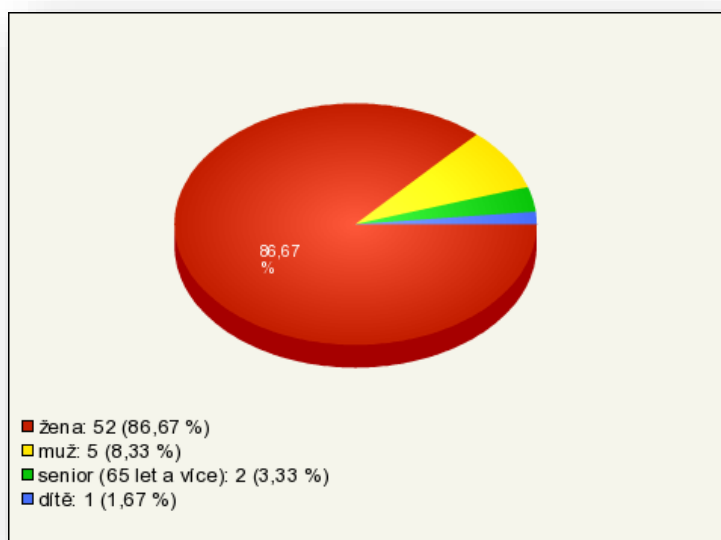
Otázka č. 7: Kdo byl násilnou osobou?

Graf č. 12: Dotazník – otázka č. 7

Respondenti v této otázce označili jako násilnou osobu ve více než 91 % případech muže.

Otázka č. 8: Kdo byl ohroženou osobou?

Graf č. 13: Dotazník – otázka č. 8

Za ohroženou osobu byla respondenty ve více než 86 % případech označena žena. Tento výrok zcela koresponduje s teoretickou částí v kapitole 4. 3. – oběť domácího násilí. Ševčík a Špatenková 2011 označují ženu jako typickou oběť domácího násilí.

6.2. Diskuse

Ačkoliv je problematika domácího násilí poměrně složitá a především obsáhlé téma, zabýval jsem se jím již v předešlém studiu a tak jsem mohl předpokládat, jaké budou výsledky, a co vše můžeme ohledně tohoto tématu předpokládat. Co se týká vyhodnocení mé bakalářské práce a porovnání části teoretické, tak praktické, mohu říci, že výsledky jsou opravdu předpokládatelné a svá tvrzení jsem víceméně, až na výjimky, potvrdil.

Ve většině případů se mi potvrdilo, že tvrzení a skutečnosti, která uvádím v části teoretické, se až na pár výjimek shodují s částí praktickou. Jedním z případů je například potvrzení předpokladu, podle části teoretické, že pachatelem je povětšinou muž, zatím co žena bývá typickou obětí. Dále zjišťuji, že jak v teoretické, tak praktické části doprovází protiprávní násilné jednání jak mravnostní, tak zároveň násilná kriminalita. V neposlední řadě bych rád zmínil například také tvrzení, že nejvíce trestných činů spáchaných v souvislosti s domácím násilím spadají do kategorie násilí a to ať psychického či fyzického rázu. Toto tvrzení je podloženo statistickými údaji (kriminalita v období let 2008-2018 - viz tabulka č. 1), ze které vyplývá, že Vraždy dle § 140 TZ motivované osobními vztahy jsou v celkovém počtu spáchaných vražd podstatnou kategorií, čímž lze nepřímou vyvodit závěr, že k násilnostem v tzv. rodinném kruhu dochází velmi často. V praktické části jsem toto tvrzení potvrdil.

Rád bych v následujících řádcích tedy rozebral přímo svou praktickou část, porovnal ji s teoretickou a potvrdil, nebo vyvrátil tak své hypotézy, zjištěné informace a zároveň shrnul své výsledky a teze. Má první hypotéza, ve které jsem předpokládal, že výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji má stoupající tendenci, jsem vyvrátil, a to tak, že jsem výtěžil ze statistik Českého statistického úřadu informace o počtu obyvatel v JČK v jednotlivých letech a ze statistik Bílého kruhu bezpečí jsem zjistil počty vykazování. Z těchto získaných informací jsem provedl přepočty na indexy a zjistil tak snižující se tendenci. Naopak z dotazníkového šetření jsem zjistil, že respondenti uvedly nejčastěji odpověď, že výskyt domácího násilí v JČK má stoupající tendenci. Dle druhé hypotézy jsem předpokládal, že domácí násilí doprovází převážně násilná, tak mravnostní trestná kriminalita. Tato hypotéza byla v plném rozsahu potvrzena. Menší problém pro mne nastal u hypotézy č. 3, kde předpokládal, že při aplikační praxi v rámci vykazování existují problémy. Odpovědi respondentů mne poněkud překvapily, jelikož v 92 % se respondenti shodli, že nenalezli problém v aplikační praxi. Zbýlých 8 % uvedlo, že mezi problémy v aplikační praxi patří například příliš zatěžující administrativa na místě, nedostatečné proškolení policistů v terénu nebo problém s vykazováním pro nízké

hodnostní označení policistů. Z těchto fakt vyplývá, že většina dotazovaných tedy neměla žádný problém v aplikační praxi, tento výsledek jsem ze své osobní zkušenosti rozhodně nepředpokládal, protože jsem si vědom složitosti úkonů na místě, které musí policista v často vyhocené a stresující situaci zvládnout a nic neopomenout. Tedy můžeme konstatovat, že hypotéza číslo 3 byla vyvrácena.

K vyhodnocení svých předpokladů jsem sestavil standardizovaný strukturovaný dotazník, který jsem předal k vyplnění 60 respondentům, kterými byli příslušníci z řad Policie ČR. Další metodou, která mi pak sloužila k ověření předpokladů, byla analýza dokumentů, kde jsem ke zjištění skutečností využíval vyhodnocení statistik kriminality, statistik počtu vykázaní apod.

Předpoklad: Vzhledem k převládajícímu zastoupení mužského pohlaví u příslušníků PČR jsem předpokládal, že z 90 % budou jako respondenti odpovídat na mé otázky muži.

Výsledek 1. předpokladu: Podle výsledku průzkumu, otázky č. 1: „Jste muž nebo žena?“, vyplývá, že v drtivé většině na dotazník odpovídali muži - a to z 83,33%. Potvrzuje se mi tak můj předpoklad, že z řad respondentů měli největší zastoupení muži.

Předpoklad: Předpokládal jsem, že většina respondentů, tedy zhruba 80 %, zaškrtně odpověď s působením u bezpečnostní složky PČR 3-5 let, vzhledem k tomu, že je v současné době vysoký podstav policistů a tudíž mnou oslovení respondenti budou kolegové s kratší praxí.

Výsledek 2. předpokladu: Dle výsledku průzkumu, otázky č. 2: „Jak dlouho působil u bezpečnostní složky PČR?“ vyplývá, že většina respondentů působí u PČR 15 a více let, tento výsledek mne velmi mile překvapil. Přímo takto odpovědělo na mou otázku 18 respondentů, což je 30%, zbylé odpovědi byly množstevně téměř vyrovnány. Tato odpověď mi utváří přehled o zkušenostech uvedených respondentů, kterých za dobu trvání své služby mohli nabýt.

Předpoklad: Mým předpokladem bylo, že respondenti se v průměru v průběhu roku ve své praxi setkají s oznámením se znaky domácího násilí 1-3krát, a to zhruba v 70 % případech. Toto tvrzení jsem předpokládal z toho důvodu, že nejnižší odpověď „ani jednou“ je extrém, který se v praxi spíše nevyskytuje. Vzhledem k tomu, že v Jihočeském kraji působím na obvodním oddělení již 12. rokem, mohu se vzhledem k vlastní zkušenosti domnívat, že tato odpověď bude nejčastější. Je to také zejména proto, že jsem

si vědom toho, že v porovnání s ostatními kraji v republice je Jihočeský kraj poměrně nízký, co do počtu incidentů se znaky domácího násilí.

Výsledek 3. předpokladu: Dle výsledku průzkumu, otázky č. 3: „Jak často v průměru v průběhu roku jste byl(a) během své praxe na oznámení se znaky domácího násilí?“ vyplývá, že většina respondentů se shoduje s mým tvrzením, a to, že v průměru za celý rok byli 1-3krát na oznámení se znaky domácího násilí. Odpovědělo tak více než polovina respondentů, čili 60 %.

Předpoklad: Mým 4. předpokladem bylo, že nejčastějším oznamovatelem incidentu se znaky domácího násilí bude právě ohrožená osoba. Zamýšlel jsem tak proto, že jsem přesvědčen o tom, že tato problematika je z větší části populací chápána jako problém dané rodiny, do kterého by neměli ostatní lidé přímo zasahovat. Lze tedy předpokládat, že tak odpoví zhruba 65 % respondentů.

Výsledek 4. předpokladu: Podle výsledku průzkumu, kdy zjištěná a popsána data jsou znázorněna v grafu č. 11 s otázkou č. 4: „Kdo oznámil incident v rodině?“, nejčastěji respondenti odpovídali odpovědí „ohrožená osoba“ a to v celých 58,33 %, toto opět potvrzuje můj předpoklad.

Předpoklad: U otázky č. 5 jsem předpokládal, že nejčastěji domácí násilí doprovází násilná trestná činnost, ve formě fyzického násilí vůči jiné osobě.

Výsledek 5. předpokladu: Výsledek nejenže potvrdil mou domněnku, ale také zodpověděl mou 1. výzkumnou otázku. Celých 25 % respondentů odpovědělo na dotazníkovou otázku č. 5: „Jaká protiprávní jednání doprovází domácí násilí?“, že nejčastěji je evidováno Ublížení na zdraví dle § 146 TZ. Dalších 13 % následně odpovědělo Poškození cizí věci dle §228 TZ a s odpovědí Omezování osobní svobody dle § 171 TZ se ztotožnilo 12 % dotazovaných. Dále jsem v teoretické části provedl vytěžení statistických údajů Policie ČR z roku 2018 (graf č. 2), ze kterého lze vyvodit, že nejvyšší zastoupení protiprávního jednání má trestný čin Poškození cizí věci dle § 228 TZ, který byl v roce 2018 spáchán celkem 1026 krát. Jedná se o TČ spáchaný v 61 % z celkového počtu protiprávních jednání spojovaných s domácím násilím. Tento uvedený trestný čin spadá do kategorie násilných trestných činů a tak jsem si potvrdil i hypotézu č. 2, ve které předpokládám, že domácí násilí doprovází převážně násilná a mravnostní trestná činnost.

Předpoklad: Je pravděpodobné, že incidenty se znaky domácího násilí bude v 80 % případů doprovázet i násilí fyzické a psychické. Touto otázkou jsem si chtěl potvrdit svou hypotézu č. 2, ve které předpokládám, že domácí násilí doprovází převážně násilná a mravnostní trestná činnost, do které zejména fyzické násilí spadá.

Výsledek 6. předpokladu: Praktickou částí byla potvrzena má hypotéza č. 2, ve které bylo u případů zjištěno z 95 % násilí fyzické, které, jak výše zmiňuji, lze nepochybně zařadit do násilné trestné činnosti. Co se týče mravnostní trestné činnosti, můžeme konstatovat, že se respondenti v 25 % případech setkávají se sexuálním druhem násilí, což je podle mého názoru nezanedbatelné množství. Tato tvrzení mi potvrdil graf č. 6, související s otázkou č. 6: „Jaký byl na místě zjištěn druh násilí?“.

Předpoklad: Další otázkou jsem chtěl potvrdit tvrzení teoretické části, že nejčastěji bývá pachatelem muž, a to dokonce z 90 %.

Výsledek 7. předpokladu: Podle výsledku průzkumu – graf č. 12 s otázkou č. 7: „Kdo byl násilnou osobou?“, jsem opět potvrdil svůj předpoklad. Nejčastěji je násilnou osobou, dle odpovědí v mém dotazníku, z 96,67% muž. S tímto tvrzením se ztotožňuji i v teoretické části, v kapitole 4.2., kde je rozebírána typologie pachatele, ve které se obecně hovoří o pachateli jako o muži. S tímto výsledkem se plně ztotožňuji i ze své praxe, při které jsem se setkal především s pachatelem mužského pohlaví.

Předpoklad: Pravděpodobné je, že z 90 % oznamovaných případů se znaky domácího násilí je obětí žena.

Výsledek 8. předpokladu: Můj předpoklad byl označen jako správný, jelikož výsledky analýzy dokumentů uvedené v grafu č. 13 s otázkou č. 8: „Kdo byl ohroženou osobou?“ ukazují, že nejčastější obětí se znaky domácího násilí se stává právě žena. Takto se stává u 86,67 % oznámených případů. Toto tvrzení jsem si ověřil i v teoretické části této práce, kde v kapitole 4.3. se zabývám typologií obětí domácího násilí, kde je dle Ševčíka a Špatenkové (2011) žena označena jako typická oběť domácího násilí.

Předpoklad: Mým následujícím předpokladem bylo zjištění, že nejčastěji dochází k domácímu násilí pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky. Tento poznatek jsem opět čerpal ze své vlastní praxe a předpokládám, že v 70 % případů bude docházet k incidentům se znaky domácího násilí, kdy pachatele bude pod vlivem alkoholu, nebo jiné návykové látky.

Výsledek 9. předpokladu: Podle výsledku průzkumu, otázky č. 9: „Byla násilná osoba pod vlivem alkoholu/jiné návykové látky?“ bylo zjištěno, že u 71,63 % případů došlo k napadení oběti pod vlivem alkoholu. 31,68% dotazovaných odpovědělo „Ne“, dále pak následovala odpověď „Ano – drogy“ a to s 18,33%. Z těchto výsledků pro mne vyplývá skutečnost, že ve většině případů dochází k domácímu násilí pod vlivem alkoholu, což naplnilo můj předpoklad.

Předpoklad: Lze se domnívat, že z 80% se bude výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji do budoucna zvyšovat.

Výsledek 10. předpokladu: Výsledky průzkumu k ověření výše zmíněného předpokladu ukázaly, že respondenti ve 40 % odpověděli na mou otázku č. 10: „Bude se podle Vás výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji do budoucna zvyšovat, snižovat či stagnovat?“ odpovědi „Zvyšovat“. S 26,67 % pak následovala odpověď „Nevím“, hned za ní se s 25% umístila odpověď „Stagnovat“ a na posledním místě s 8,33 % skončila odpověď „Snižovat“. Na základě odpovědí můžeme konstatovat, že respondenti odpověděli na první část výzkumné otázky a částečně potvrdili hypotézu číslo 1. Na tomto místě je však nutno konstatovat, že dle analýzy statistických dat je tomuto naopak (klesající tendence), tedy dle těchto dat byla hypotéza č. 1 vyvrácena.

Předpoklad: Mým dalším předpokladem bylo, že lze předpokládat, že v 50 % případu využije institut vykázaní alespoň jednou každý z řad Policie ČR. Rád bych tím poukázal na fakt, že tyto instituce jsou využívány téměř všemi policisty a tudíž je důležité nepodcenit přípravu, která zahrnuje školení a jiná vzdělávání v oblasti institutu vykázaní, který má značně složitou strukturu a administrativu.

Výsledek 11. předpokladu: Tento předpoklad byl vzhledem k výsledkům mého průzkumu opět potvrzen. Dle otázky č. 11: „Využil(a) jste v rámci Vaší praxe institut vykázaní?“, na který měli respondenti odpovídat buďto odpovědi „ne“ či „ano“ a vlastními slovy dopsat kolikrát, byla většina odpovědí směřována k druhému případu. V 47% dotazování odpovídali „Ano, dva krát“. Dalšími podobnými odpověďmi s odlišnou četností využití institutu vykázaní byla s 20% odpověď „Ano, jeden krát“, se 7 % odpověď „Ano, tři krát“ a se 3 % „Ano, pět krát“. Pouhá čtvrtina dotazovaných odpověděla „Ne“ a to v 23 % případu. Výsledek průzkumu mě tedy utvrdil v předpokladu, že institut vykázaní je opravdu využíván a že by se mělo dbát na řádnou přípravu, zaškolování a další vzdělávání.

Předpoklad: Jedním z mých dalších předpokladů byla myšlenka, že zhruba 70 % obětí požádá hlídku o využití krátkodobé ochrany dle § 50 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, a to přímo na místě.

Výsledek 12. předpokladu: Tento předpoklad byl vzhledem k mnou zjištěným výsledkům ověřen jako nepravdivý. Na otázku č. 12 „Byla ze strany ohrožené osoby požadována krátkodobá ochrana dle § 50 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR?“ mi dotazovaní měli odpovídat „Ne“, „Ano“ či „Ano, ale dodatečně“. Přesně 51,67 % dotazovaných odpovědělo na mou otázku „Ne“. Dalších 48,33% odpovědělo „Ano“, z čehož 8,33 % „Ano, ale dodatečně“. Z toho tedy vyplývá, že krátkodobá ochrana je pravděpodobně využívána pouze v polovině případů a nenaplnuje tak můj předpoklad o četnosti poskytování krátkodobé ochrany.

Předpoklad: Respondenti se v 90 % vyjádří, že mají problémy u oznámení s identifikací se znaky domácího násilí.

Výsledek 13. předpokladu: Tento výsledek velmi úzce souvisel s mou výzkumnou otázkou č. 2, zda existují problémy v rámci aplikační praxe, případně jaké? Tímto byla získána odpověď v dotazníkové otázce č. 13 – graf č. 7. V 92 % se respondenti shodli, že nenalezli problém s identifikací incidentu se znaky domácího násilí, což plně vyvrací můj předpoklad. Pouhých 8 % uvedlo, že našli problémy, mezi tyto problémy patří:

- *Nejasné rozdělení rolí.*
- *Pachatel uvádí, že k násilnostem dochází oboustranně, tedy k tzv. italské domácnosti.*
- *Většinou je vina na obou stranách a je obtížné posoudit, kdo má na vyhocené situaci větší podíl.*
- *Ohrožená osoba nakonec chránila a bránila násilnou osobu.*
- *Pachatel bagatelizuje své jednání a oběť o věci nechce moc mluvit.*

Předpoklad: Lze předpokládat, že se respondenti v 90 % vyjádří, že existují problémy v aplikační praxi v rámci vykazání. Svůj názor zaujímám z toho důvodu, jelikož jsem si vědom složitosti úkonů na místě, které musí policista v často vyhocené a stresující situaci zvládnout a nic neopomenout.

Výsledek 14. předpokladu: Podle výsledků výzkumu, jsem v otázce č. 14: „Existují problémy v aplikační praxi v rámci vykazání ano - ne. Pokud ano, napište jaké, vyvrátil hypotézu č. 3, ve které jsem předpokládal, že při aplikační praxi v rámci vykazování

existují problémy. Pouhých 8 % dotazovaných zodpovědělo, že ano. V 72 % respondenti odpovídali, že neshledali problémy v aplikační praxi k problematice vykázaní, což mne velmi udivilo – viz graf č. 8.

Předpoklad: Je pravděpodobné, že v 50 % případů není dostatečná kontrola dodržování vykázaní ve lhůtě 3 dnů od vykázaní.

Výsledek 15. předpokladu: Dle výsledků mého průzkumu, kdy jsem položil respondentům otázku č. 15: „Je podle Vás kontrola dodržování vykázaní ve lhůtě 3 dnů od vykázaní dostatečná?“, byl můj předpoklad téměř potvrzen. V 46,67 % se dotazovaní shodli, že kontrola dodržování vykázaní ve lhůtě 3 dnů je dostatečná, přímo pak 26,67% respondentů odpovědělo „Spíše ano“, 20 % „Ano“. Zbylých 53,33 % respondentů se s tímto tvrzením neshodlo - přesně pak odpovědělo 35 % „Ne“ a 18,33 % „Spíše ne“.

Předpoklad: Lze se domnívat, že z 50 % dodržuje násilná osoba povinnosti vyplývající z poučení násilné osoby o vykázaní.

Výsledek 16. předpokladu: Ze získaných informací mohu tvrdit, že můj předpoklad byl ve své podstatě naplněn. Na otázku č. 16: „Dodržuje podle Vás násilná osoba povinnosti vyplývající z poučení násilné osoby o vykázaní? (zde můžete zaškrtnout i více odpovědí)“, mi 43,33 % oslovených respondentů v dotazníku uvedlo, že násilná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z poučení násilné osoby o vykázaní. Dalších 26,33 % odpovědělo „Ne, kontaktuje ohroženou osobu telefonicky“, 16,67 % odpovědělo „Ne, kontaktuje ohroženou osobu osobně“ a zbylých 11,67 % bylo pro odpověď „Ne, kontaktuje ohroženou osobu prostřednictvím třetí osoby“.

Předpoklad: Lze se domnívat, že 25 % respondentů nejsou téměř vůbec vzdělávání (školení) ohledně problematiky vykázaní.

Výsledek 17. předpokladu: Informace k ověření tohoto předpokladu byly převzaty z otázky č. 17: „V jakých intervalech probíhá vzdělávání (školení) na Vašich koncových člancích k problematice vykázaní?“, která je znázorněna grafem č. 9. Výsledky poukazují na fakt, že celkem 36,67 % dotazovaných není vzděláváno „vůbec, informace získávají pouze samostudiem“ a 25% respondentů bylo proškoleny na toto téma „jednou v průběhu uplynulých 5 let“. I když nejsou výsledky zcela totožné v porovnání s mou domněnkou, lze brát tento předpoklad jako plnohodnotný.

Předpoklad: Dle předcházejícího předpokladu a jeho výsledků se lze domnívat, že až 70 % respondentů bude toho názoru, že četnost proškolení k problematice vykázaní, dle jejich předešlé odpovědi, není dostatečné k zvládnutí situace v praxi.

Výsledek předpokladu č. 18: Můj předpoklad byl označen jako naprosto správný, jelikož dle grafu č. 10 s otázkou č. 18: „Myslíte si, že je četnost proškolení k problematice vykázaní dle Vaší předešlé odpovědi dostatečné ke zvládnutí situace v praxi?“, vyplývá, že 66,67 % dotazovaných s tímto tvrzením nesouhlasí. Zbýlých 30% uvedlo, že je proškolení k této problematice dostatečné a 3,33% uvedlo, že nezná správnou odpověď na tuto otázku.

6.3. Návrhy na řešení

V rámci aplikační praxe při incidentu se znaky domácího násilí jsem zjistil druhotné závady, které se týkají správné identifikace incidentu, zejména tedy čtyři povinné znaky. Ve většině případů, jako správný postup považuji, pokud to je možné, provést šetření u sousedů, popřípadě rodiny oběti, zda si nevšimli nestandardního chování ohrožené osoby. Pochopitelně je důležité, aby se při posuzování povinných znaků obětí a pachatel nenacházeli ve stejné místnosti. Oběť potřebuje čas, aby si utříbila myšlenky a nejednala pod tlakem. Dále je také důležité, aby se cítila napadená osoba v bezpečí a věřila Vám – pokud bude mít důvěru k policistům, snáze se tak svěří a tím pádem popíše vzniklou situaci, naopak pokud bude ve stresu a v nepřátelském prostředí, je pravděpodobné, že nebude mít motivaci spolupracovat.

Dále jsem se zaměřil na problematiku vykázaní, zejména zda existují problémy v rámci aplikační praxe. V souhrnu lze říci, že 28 % policistů v rámci Jihočeského kraje shledali problémy v aplikační praxi při vykazování osoby z domácího prostředí. Jako přitěžující okolnosti uvedli nadměrnou administrativní zátěž, málo, nebo špatně proškolení policisté, také zdlouhavost, než v případě využití krátkodobé ochrany na místo přijede skupina kriminální policie a vyšetřování. Řešením v těchto situacích je zvýšení počtu školení pro jednotlivé policisty, zjednodušení tiskopisů k problematice vykázaní.

7. Závěr

Má bakalářská práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické. V teoretické části jsem se zabýval domácím násilím, ať už jde o stránku legislativní či všeobecnou základní charakteristiku. Popsal jsem zároveň základní znaky, formy, cykly, ale i příčiny domácího násilí. Mimo jiné jsem se zaměřil také na osoby dotčené domácím násilím, mezi které

nejčastěji patřily ženy, v menším měřítku pak muži. Pozornost jsem věnoval také osobě pachatele. Podrobněji jsem rozebral typologii pachatele, zmínil jsem také Syndrom zneužívané ženy a Syndrom zneužívaného a týraného dítěte. V závěru mé teoretické části jsem věnoval pozornost možnostem ochrany, mezi něž jsem zařadit ochranu ze strany nestátní neziskové organizace či možnost ochrany ze strany státního orgánu. Charakterizoval jsem a mimo jiné i popsal institut vykázání.

V praktické části jsem vysvětlil metodiku výzkumného šetření, charakterizoval jsem výzkumný soubor a dále se zaměřil na výsledky mého výzkumu, které jsem provedl pomocí standardizovaného strukturovaného dotazníku, díky němuž jsem vyhodnotil stanovené hypotézy. Podrobněji jsem se výsledkům věnoval v kapitole 6. – Sběr dat výskytu domácího násilí v Jihočeském kraji.

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jakou mají respondenti představu o budoucí frekvenci ve výskytu domácího násilí, zda se za poslední dobu dle osobních zkušeností dotazujících, jejich případnému nárůstu či poklesu výjezdů k těmto případům, opovažují odhadnout, jestli se výskyt domácího násilí za poslední dobu snižuje, stagnuje nebo dokonce narůstá.

Snažil jsem se zaměřit na problematiku u oznámení s identifikací incidentu se znaky domácího násilí a na problémy v aplikační praxi v rámci vykázání. Jako poslední, pro mne důležitou částí bylo zjištění, zda a v jakých intervalech probíhá školení či jakékoliv jiné vzdělávání k problematice domácího násilí. Tímto výzkumem se mi potvrdila má domněnka o nedostatečném a málo častém proškolení příslušníků Policie ČR, které by mohlo zároveň být, dle mého názoru, jedním z problémů uváděných při otázce, zda existují problémy v aplikační praxi v rámci vykázání. Nezanedbatelné množství respondentů psalo o problému s administrativou, což nejspíše souvisí s pocitem nadměrné administrativní zátěže pro policisty na místě.

Má první hypotéza, ve které jsem předpokládal, že výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji má stoupající tendenci, jsem vyvrátil, a to tak, že jsem vytěžil ze statistik Českého statistického úřadu informace o počtu obyvatel v JČK v jednotlivých letech a ze statistik Bílého kruhu bezpečí jsem zjistil počty vykázání. Z těchto získaných informací jsem provedl přepočty na indexy a zjistil tak snižující se tendenci. Naopak z dotazníkového šetření jsem zjistil, že respondenti uvedly nejčastěji odpověď, že výskyt domácího násilí v JČK má stoupající tendenci. Dle druhé hypotézy jsem předpokládal, že domácí násilí doprovází převážně násilná, tak mravnostní trestná kriminalita. Tato hypotéza byla v plném rozsahu potvrzena. Menší problém pro mne nastal u hypotézy č.

3, kde předpokládám, že při aplikační praxi v rámci vykazování existují problémy. Odpovědi mne poněkud překvapily, jelikož v 92 % se respondenti shodli, že nenalezli problém v aplikační praxi. Zbýlých 8 % uvedlo, že mezi problémy v aplikační praxi patří například špatná administrativa, nedostatečné proškolení policistů v terénu nebo problém s vykazováním pro nízké hodnotní označení policistů. Z těchto fakt vyplývá, že většina dotazovaných tedy neměla žádný problém v aplikační praxi, tento výsledek jsem ze své osobní zkušenosti rozhodně nepředpokládal, protože jsem si vědom složitosti a četnosti úkonů na místě, které musí policista v často vyhrocené a stresující situaci zvládnout a nic neopomenout. Tato hypotéza číslo 3 byla vyvrácena.

Má bakalářská práce by mohla sloužit příslušníkům Policie ČR k získání více informací o problematice domácího násilí. Mohla by jim rozšířit znalosti, díky kterým by se případným problémům v praxi mohlo předcházet. Také by se v těchto situacích uměli správně zachovat a věděli by, jak oběti poradit, jak v takové situaci postupovat. Uměli by ji zároveň doporučit vhodné organizace, na které by se v případě jakékoliv nouze mohla obrátit. Má práce by zároveň mohla sloužit jako vhodný zdroj pro klienty intervenčních center, ale i pro širokou veřejnost.

8. Seznam použitých zdrojů

1. BUSKOTTE, A., VANÍČKOVÁ, HORNÍKOVÁ, L., ed. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
2. CONWAY, Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. Praha: Albatros 158 s, 2007. Albatros Plus. ISBN 978-80-00-01550-7.
3. ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro forenzní praxi*. Praha: Portál 160 s, 2014. ISBN 978-80-262-0582-1.
4. ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada, 2007. 192 s. ISBN 978-80-247-2014-2.
5. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 446 s. ISBN 978-80-7380-213-4.
6. ČÍRTKOVÁ, L., *Moderní psychologie pro právníky*. Grada. 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8
7. ČÍRTKOVÁ, L., *Policejní psychologie*. 3. vyd. Praha: Portál, 2006. 309 s. ISBN 80-86898-73-3.
8. DAVID, L., *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 2009. 2056 s. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-460-4.
9. GAVORA, P., *Výzkumné metody v pedagogice: příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Přeložil Vladimír JÚVA. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-x.
10. HARTL, P., HARTLOVÁ, H., *Psychologický slovník. I. vyd.* Praha: Portál. 2009. 776 s. ISBN 80-7178-303-X

11. HUŇKOVÁ, M., VOŇKOVÁ, J., 2004. *Domácí násilí v ČR z pohledu práva: (efektivnost právních norem ČR posuzovaná vzhledem k cíli ochrany společnosti před domácím násilím)*. Stráž pod Ralskem: Justiční akademie ČR. 252 s. ISBN 80-239-6230-2.
12. HOLCR, KVĚTOŇ. *Kriminologie*. Praha: Leges, 2009. 190 s. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-27-1.
13. CHRÁSKA, M., *Základy výzkumu v pedagogice*. 2. vyd. Olomouc, 1998. ISBN 80-7067-798-8.
14. JANEČKOVÁ, E., Hana ČIBEROVÁ a Petr MACH. *Průvodce systémem poskytování sociálních služeb: řešení základních problémů poskytování sociálních služeb, vzory používaných formulářů, náležitosti smlouvy*. Olomouc: ANAG, [2016]. Právo (ANAG). ISBN:978-80-7554-009-6.
15. JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016, 1280 s. ISBN 978-80-7502-106-9
16. JIRSA, J., *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1.2.2016*. Vydání druhé, doplněné a upravené. Praha: Wolters Kluwer. 2016. 507 s. ISBN 978-80-7552-080-7.
17. KOTKOVÁ, M., *Domácí násilí v kontextu rodiny a práce*. Brno: Spondea, 2014. 127 s. ISBN 978-80-260-7191-4.
18. KOVÁŘ, P., *Sexuální agrese: znásilnění z pohledu medicíny a práva*. Praha: Maxdorf, c2008. Jessenius. 282 s. ISBN 978-80-7345-161-5.
19. KRÁLÍČKOVÁ, Z., 2011. *Právo proti domácímu násilí*. V Praze: C.H. Beck, Beckova skripta. 139 s. ISBN 978-80-7400-381-3.

20. MARTÍNKOVÁ, M., MACHÁČKOVÁ, R., *Vybrané kriminologické a právní aspekty domácího násilí: dva příspěvky k problematice domácího násilí v České republice (empirické poznatky a rozbor vybrané právní problematiky)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2001. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). 193 s. ISBN 80-86008-98-3.
21. MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P., KOLÁČKOVÁ, J., 2005. *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál 352 s. ISBN 80-7367-002-X
22. MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P. a KOLÁČKOVÁ, J., ed. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. – 352 s. ISBN 978-80-7367-818-0
23. MUSIL, J., VÁLKOVÁ, J. *Oběť trestného činu*. In Novotný, O. Zapletal, J., et al. *Kriminologie*. Praha: ASPI Publishing, 2004. 139 – 169s. ISBN 80-7357-026-2.
24. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie*. 3. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 528 s. ISBN 978-80-7357-377-5
25. STŘÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M., 2009. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. KEY Publishing. 91 s. ISBN 978-80-7418-020-0
26. ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., 2011. *Domácí násilí*. Praha: Portál, 2011. – 192 s. ISBN 978-80-7367-690-2 (brož.)
27. VANGELI, B., 2009. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0
28. VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4849-8.

29. VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I., 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2., přeprac. vyd. Praha: proFem, 2008. 248 s. ISBN 978-80-903626-7-3.

30. #ZaIstanbul. *Domácí násilí a vybraná témata z oblasti genderově podmíněného násilí. Na pomoc ženám, Sešit 19*. Praha: Český svaz žen, 2016. 99 s. Kolektiv autorů, redakční práce: CHRŽOVÁ, J., WAGNEROVÁ, D., ISBN 978-80-87227-04-6.

on-line zdroje:

31. Bílý kruh bezpečí. *VYKÁZÁNÍ V ČR – ROK 2018*, srovnání 2016-2018. [online]. Copyright Bílý kruh bezpečí [cit. 2019-3-20]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/statistiky/>

32. Bílý kruh bezpečí. Bílý kruh bezpečí [online]. [cit. 2019-3-20]. Dostupné z: <http://www.bkb.cz/o-nas/zakladni-principy-cinnosti/>

33. Časové řady kraj | ČSÚ v Českých Budějovicích. *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. [cit. 2019-4-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/casove_rady

34. Domácí násilí. Domácí násilí [online]. [cit. 2019-3-20]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>

35. K současné úpravě předběžných opatření proti domácímu násilí – I. část | Právní prostor. *Právní prostor* [online]. [cit. 2019-4-20]. Dostupné z: <https://www.pravniprosotr.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-i-cast>

36. K současné úpravě předběžných opatření proti domácímu násilí – II. část | Právní prostor. *Právní prostor* [online]. [cit. 2019-4-20]. Dostupné z: <https://www.pravniprosotr.cz/clanky/procesni-pravo/k-soucasne-uprave-predbeznych-opatreni-proti-domacimu-nasili-ii-cast>

37. Policie České republiky. Statistické přehledy kriminality v letech 2008 až 2018. [online]. © 2019 Policie ČR. [cit. 2019-3-20]. Dostupné z:

37. a) <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>
37. b) <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2017.aspx>
37. c) <https://www.policie.cz/clanek/statistiky-kriminalita-statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>
37. d) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx>
37. e) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>
37. f) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2013.aspx>
37. g) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>
37. h) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx>
37. i) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2010.aspx>
37. j) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2009.aspx>
37. k) <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2008.aspx>

38. 292/2013 Sb. Zákon o zvláštních řízeních soudních. *Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © [cit. 25.04.2019]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2013-292>

39. Vytvořte si vlastní dotazník zdarma | Survio.com. [online]. Copyright © Copyright 2012 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: https://www.survio.com/l-cs-1-hp-vytvorite-si-vlastni-dotaznik-zdarma/?keywordid=kwd-181624109580&keyword=vyplnto%20cz&matchtype=e&adgroupid=14894636700&adposition=1t1&device=c&trc_cp=CZ-CZ&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=S-CZ-CZ-SEA&gclid=Cj0KCQjwMvlBRDmARIsAEoQ8zQv4wq_DbA7E58gKOh8P9fdT0JJZ9R_Kf1Mm0VWhUByBHk7e5c8JQoaAgABEALw_wcB

Cizojazyčné zdroje:

40. Ehlke, S.J., Kelley, M.L., 2019. *Drinking to Cope Motivations as a Mediator of the Relationship Between Sexual Coercion Victimization and Alcohol Use Among College Women: The Role of Depressive Symptoms*, (Article), ISSN: 10778012, DOI: 10.1177/1077801218796334, Source Type: Journal, Publisher: SAGE Publications Inc.

41. Hellbernd, H., 2019. *Intimate partner violence against women*, (Article), ISSN: 09445587, DOI: 10.1515/pubhef-2018-0127, Source Type: Journal, Publisher: De Gruyter
42. Karystianis, G., a Adily, A., 2019. *Automated Analysis of Domestic Violence Police Reports to Explore Abuse Types and Victim Injuries: Text Mining Study*, (Article), ISSN: 14388871, DOI: 10.2196/13067, Source Type: Journal, PubMed ID: 30860490, Publisher: NLM (Medline)
43. Spiteri-Staines, A., Kaspiew, R., 2019. *More present than absent: Men who use domestic violence and their fathering*, (Article), ISSN: 13567500. DOI: 10.1111/cfs.12617. Source Type: Journal. Publisher: Blackwell Publishing Ltd.
44. Witt, L., Diaz, C., 2019. *Social workers' attitudes towards female victims of domestic violence: A study in one English local authority*, (Article), ISSN: 13567500. DOI: 10.1111/cfs.12604. Source Type: Journal. Publisher: Blackwell Publishing Ltd.

9. Seznam příloh, obrázků, grafů a tabulek:

Příloha č. I - Dotazník

Příloha č. II – Otázky SARA DN

Příloha č. III – Potvrzení o vykázání

Příloha č. IV – Úřední záznam o incidentu se znaky DN

Příloha č. V – Úřední záznam o vykázání

Příloha č. VI – Úřední záznam o provedené kontrole

Příloha č. VII – Poučení ohrožené soby

Příloha č. VIII – Poučení vykázané osoby

Příloha č. IX – NNO pomáhající osobám ohroženým DN

Obrázek č. 1 – cykly domácího násilí

Graf č. 1 – Dynamika výskytu domácího násilí za posledních 10 let v Jihočeském kraji

Graf č. 2 - Přehled jednotlivých TČ za rok 2018

Graf č. 3 – Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 3

Graf č. 4 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 5

Graf č. 5 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 10
Graf č. 6 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 6
Graf č. 7 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 13
Graf č. 8 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 14
Graf č. 9 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 17
Graf č. 10 – Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 18
Graf č. 11 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 4
Graf č. 12 Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 7
Graf č. 13 - Grafické znázornění k dotazníkové otázce č. 8

Tabulka č. 1 – Statistika vražd motivovaných osobními vztahy v letech 2008 až 2018
Tabulka č. 2 – Přehled počtu vykázaní Policií ČR dle krajů za rok 2018
Tabulka č. 3 – Přepočet vykázaní v JčK v období r. 2008 – r. 2018 - indexy
Tabulka č. 4 - Tabulkové znázornění k dotazníkové otázce č. 2

10. Seznam zkratk

např. – na příklad

ZPPP – závazný pokyn policejního prezidenta

tzv. – tak zvaně

apod. – a podobně

EU – Evropská unie

Cizí slova:

mizogynní – nenávisť k ženám - je zjevná, nebo latentní

impulzivní – jedná bez předchozí volní rozvahy, jedná na základě pudů

devaluje – znehodnocuje, podceňuje

testosteron – mužský pohlavní hormon

ex lege – automaticky

Dotazník

Průzkum k problematice domácího násilí

Dobrý den, rád bych Vás požádal o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce, na téma: „Právní, sociální a kriminogenní aspekty domácího násilí“. Vaše odpovědi a postřehy jsou pro mne velmi cenné, poslouží jako podklady k mé bakalářské práci. V tomto dotazníku je Vaším úkolem odpovědět na předložené otázky. U většiny otázek jsou uvedeny varianty odpovědí a já Vás prosím, abyste označili tu, která je podle Vašeho vědomí nejvhodnější, popřípadě ji doplňte pokud možno jednou větou. Dotazník je zcela anonymní.

Mnohokrát děkuji za Vaši ochotu a čas. Jan Kozák, student Zdravotně sociální fakulty, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Sociální práce ve veřejné správě.

1) Jste muž nebo žena?

*odpověď, prosím, označte křížkem

- žena
- muž

2) Jak dlouho působíte u bezpečnostní složky PČR

- 6 měsíců - 3 roky
- 3 - 5 let
- 5 - 10 let
- 10 - 15 let
- 15 a více let

3) Jak často v průměru v průběhu roku jste byl (a) během své praxe na oznámení se znaky domácího násilí?

- ani jednou
- 1-3 krát
- 4-7 krát
- 8-10 krát
- 11 a více krát

4) Kdo oznámil incident v rodině?

- ohrožená osoba
- vlastní dítě, nebo jiný příbuzný
- kolega z práce
- kamarád/ka
- sousedé
- zdravotnické zařízení
-

jiné.....

5) Jaká protiprávní jednání doprovází domácí násilí?

Vypsat (i více možností).....

6) Jaký byl na místě zjištěn druh násilí? (V případě, že bylo zjištěno více druhů násilí, zakroužkujte, prosím, jaké druhy.)

- fyzické
- psychické
- sexuální
- ekonomické
- emocionální
- sociální
- jiné

7) Kdo byl násilnou osobou?

- muž
- žena

8) Kdo byl ohroženou osobou?

- muž
- žena
- dítě
- senior (65 let a více)

9) Byla násilná osoba pod vlivem alkoholu/jiné návykové látky?

- Ne
- Ano – alkohol
- Ano – drogy

10) Bude se podle vás výskyt domácího násilí v Jihočeském kraji do budoucna zvyšovat, stagnovat nebo snižovat?

- zvyšovat
- stagnovat
- snižovat
- nevím

11) Využil (a) jste v rámci Vaší praxe institut vykázání?

- Ne
- Ano- kolikrát?

.....

12) Byla ze strany ohrožené osoby požadována krátkodobá ochrana dle § 50 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR?

- Ne
 Ano
 Ano, ale dodatečně

13) Měl(a) jste problém u oznámení s identifikací incidentu se znaky domácího násilí?

- Ne
 Ano – v čem:.....

14) Existují problémy v aplikační praxi v rámci vykazání ano ne. Pokud ano, napište jaké.

- Ne
 Ano – jaké:.....

15) Je podle Vás kontrola dodržování vykazání ve lhůtě 3 dnů od vykazání dostatečná?

- Ne
 Spíše ne
 Ano
 Spíše ano
 Nevím

16) Dodržuje podle Vás násilná osoba povinnosti vyplývající z poučení násilné osoby o vykazání? (zde můžete zaškrtnout i více odpovědí.)

- Ano
 Ne, kontaktuje ohroženou osobu osobně
 Ne, kontaktuje ohroženou osobu telefonicky
 Ne, kontaktuje ohroženou osobu prostřednictvím třetí osoby

17) V jakých intervalech probíhá vzdělávání (školení) na Vašich koncových článcích k problematice vykazání?

- Vůbec, pouze samostudium
 Jednou v průběhu uplynulých 5 let
 Jednou za 3 roky
 Jednou za rok
 Každých 6 měsíců

18) Myslíte si, že je četnost proškolení k problematice vykazání dle Vaší předešlé odpovědi dostatečná ke zvládnutí situace v praxi?

- Ne
 Spíše ne
 Ano
 Spíše ano
 Nevím

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor .....
Obvodní oddělení .....
.....
Č. j.

Otázky SARA DN:

U všech položek následujících v této části v případě odpovědi ANO upřesnit.

Oddíl 1: Násilí ve vztahu k blízké osobě

Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)

(např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní)

Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)
(např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby)

Dochází ke stupňování fyz. nebo sex. násilí nebo výhružek a úmyslů ze strany násilné osoby: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)

(např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhružek nebo úmyslů)

Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)

(např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněčného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace apod.)

Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)

(např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá domácí násilí)

Oddíl 2: Obecné sklony násilné osoby k násilí

Dopouští se násilná osoba obecné kriminality: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)

(jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně)

Jsou informace o problémech v předchozích vztazích: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO***)

(měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu)

Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže)

Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráchskou závislostí např. na automatech)

Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu)

Oddíl 3 : Zranitelnost ohrožené osoby

Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe)

Má z násilné osoby extrémní strach: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranné chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání)

Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalost o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou)

Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání): ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obsluhností)

Má ohrožená osoba závažné osobní problémy: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)
(např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek)

Byly splněny podmínky pro vykázaní násilné osoby? **ANO - NE*)**

Odůvodnění vykázaní:

Zpracoval:

(hodnostní označení, jméno, příjmení)

*) Nehodící se škrtně.

Příloha III. Potvrzení o vykázání

1/2

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor .....
Obvodní oddělení .....
.....

Č. j.

Výtisk č.:

Potvrzení o vykázání

Příslušník Policie České republiky (dále je "policista"): dne ..... v ..... hod. využil svého oprávnění podle § 44 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii České republiky“) a

vykázal

pana(í)

ze společného obydlí:

které obývá s ohroženou osobou - osobami:

jakož i z jeho bezprostředního okolí **na dobu 10 dnů. Vykázaná osoba se po dobu 10 dnů musí zdržet vstupu do prostoru vymezeného policistou a zdržet se styku a navazování kontaktu s ohroženou osobou.**

Vykázání **bylo - nebylo** provedeno za přítomnosti nezúčastněné osoby.

.....
(otisk kulatého razítka bez státního znaku)

Zpracoval:
(hodnostní označení, jméno, příjmení)

Poznámky (námitky vykázané osoby proti vykázání):

Na základě ustanovení § 45 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla vykázaná osoba **vyzvána k vydání všech klíčů** od společného obydlí, z něhož byla vykázána. Na základě této výzvy vykázaná osoba klíče **vydala - nevydala**.

Neuposlechnutím výzvy k vydání klíčů se vykázaná osoba může dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Vydání klíčů: dne v   hod.

Klíče vydal (a)

(jméno, příjmení, podpis)

Klíče převzal (a)

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Vrácení - předání klíčů: dne v   hod.

Klíče vrátil (a)

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Klíče převzal (a)

(jméno, příjmení, podpis)

Rozdělovník:

Výtisk č.1 - spis

Výtisk č.2 - Vykázaná osoba:

Výtisk č.3 - Ohrožená osoba:

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje

Územní odbor .....

Obvodní oddělení .....

.....

Č. j.

Počet listů:

Výtisk č.:

**Úřední záznam
o incidentu se znaky domácího násilí**

Dne v   hod. bylo přijato oznámení o incidentu se znaky domácího (dále jen "incident"). Incident šetřili příslušníci Policie České republiky ____ v místě _____

Násilná osoba:

Ohrožená osoba:

Oznamovatel:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt: Telefon:

Nezúčastněná osoba:

Svědci incidentu:

Násilná osoba obývá společné obydlí s ohroženou osobou: **ANO - NE**

Forma páchaného násilí: **fyzické - psychické**

Použití zbraně při útoku: **ANO - NE**

Počet nezletilých osob žijících ve společném obydlí: .....

Přítomnost nezletilých osob při útoku: **ANO - NE**

Byly splněny podmínky pro vykázaní násilné osoby? **ANO - NE**

Odůvodnění:

Námítky proti vykázaní: **ANO - NE**

Námítce vyhověno: **ANO - NE**

Zpracoval:

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje

Územní odbor .....

Obvodní oddělení .....

.....

Č. j.

Počet listů: 1

Výtisk č.:

Úřední záznam o vykázání

Dne ..... v ..... hod. využil příslušník Policie České republiky: svého oprávnění a podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a

vykázal

Ze společného obydlí:

Které obýval(a) **s ohroženou osobou**
jakož i z jeho bezprostředního okolí:

na dobu 10 dnů.

Počet nezletilých osob žijících ve společném obydlí: .....

Odůvodnění vykázání:

za policejní orgán:
vedoucí oddělení

Rozdělovník:

Výtisk č.1 - .....

Výtisk č.2 - .....

Výtisk č.3 - .....

Výtisk č.4 - .....

Výtisk č.5 – spis

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje

Územní odbor .....

Obvodní oddělení .....

.....

Č. j.

Počet listů: 1

Výtisk č.:

Úřední záznam

o provedení kontroly dodržování povinností vyplývajících z vykazání

Dne ..... v ..... hod. provedla hlídka OOP ..... ve složení ..... provedla podle § 47 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

kontrolu dodržování povinností vyplývajících z vykazání

vydaného dne ..... pod číslem jednacím KRPC-.....

Další významné skutečnosti a poznámky k průběhu kontroly:

Výsledek kontroly:

Přítomnost vykázané osoby ve společném obydlí **ANO – NE**

Přítomnost ohrožené osoby ve společném obydlí **ANO – NE**

Přítomnost dětí ve společném obydlí **ANO – NE**

Zjištěno porušení zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou **ANO – NE**

Přijaté opatření v případě zjištění nedodržování vykazání nebo zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou ze strany osoby vykázané:

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Příloha VII. Poučení ohrožené osoby

1/2

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje

Územní odbor .....

Obvodní oddělení .....

.....
Č. j.

POUČENÍ OHROŽENÉ OSOBY

dle ustanovení § 44 až 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jako osobu ohroženou Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona č. 273/2008 Sb. o tom, že:

- došlo k vykázání osoby uvedené v potvrzení o vykázání z obydlí, které obývala společně s Vámi, jakož i z jeho bezprostředního okolí vymezeného v potvrzení o vykázání,
- toto vykázání je účinné od okamžiku, kdy bylo provedeno, přičemž k vykázání není nutný Váš souhlas.

Vykázaná osoba je povinna (dle ust. § 45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- zdržet se po dobu vykázání vstupu d) prostoru vymezeném v potvrzení o vykázání,
- zdržet se po dobu vykázání styku nebo navazování kontaktu s Vámi,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které má ve svém držení.

V případě porušení podmínek vykázání ze strany vykázané osoby neprodleně informujte Policii České republiky prostřednictvím tísňové linky 158.

Vykázaná osoba má právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. a) až b) a § 44 odst. 5 cit. zákona):

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užívá, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo může uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě, přičemž o termínu, kdy k převzetí věcí osobou vykázanou dojde, budete předem informován(a),
- podat proti vykázání námitky, které budou přezkoumány příslušným krajským ředitelstvím Policie České republiky.

Váším právem je:

- Vyzvednout si u příslušného útvaru policie kopii záznamu o vykázání, přičemž úřední záznam o vykázání bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společné obydlí.

2/2

Ve smyslu §400 a násl. zák. č. 292/2013 Sb., z.ř.s. podat u příslušného okresního soudu návrh na vydání předběžného opatření spočívající v prodloužení lhůty vykázaní. Podáním návrhu v průběhu vykázaní provedeného policistou, se zákonná 10 denní lhůta prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o Vašem návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc od jeho vykonatelnosti (rozhodnutí je vykonatelné vydáním). Soud může na Váš návrh rozhodnutí o prodloužení doby trvání předběžného opatření, předběžné opatření však zanikne nejpozději uplynutím 6 měsíců od jeho vykonatelnosti. V této souvislosti žádáme, abyste informoval(a) Policii ČR o tom, že jste v průběhu policejního vykázaní podal(a) návrh na vydání předběžného opatření, popř. o výsledku rozhodnutí soudu.

Dále Vás poučuji o tom, že:

- o vykázaní bude informováno intervenční centrum poskytující psychologické, sociální a právní služby. Toto intervenční centrum Vás bude do 48 hodin od doručení podnětu od Policie České republiky kontaktovat s nabídkou služeb. V případě potřeby se můžete obrátit i na jiné instituce, které poskytují psychologické, sociální a další služby v oblasti pomoci obětem domácího násilí. Za tímto účelem Vám jsou předány kontakty na instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem,*
- případným uvedením nepravdivých skutečností se můžete dopustit trestného činu poškozování cizích práv podle § 181, pomluvy podle § 184 a křivého obvinění*
- podle § 345 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, případně přestupku proti občanskému soužití dle § 49 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,*
- v době trvání vykázaní bude provedena kontrola jeho dodržování ze strany vykázané osoby. V této souvislosti Vás žádáme o poskytnutí součinnosti policistům provádějícím tuto kontrolu.*

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Jméno, příjmení a podpis **ohrožené osoby**

Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

Příloha VIII. Poučení vykázané osoby

1/2

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor .....
Obvodní oddělení .....
.....

Č. j.

POUČENÍ VYKÁZANÉ OSOBY
dle ustanovení § 44 až 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jakožto vykázanou osobu Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona č. 273/2008 Sb. o tom,

že:

- jste byl(a) v souladu s § 44 odst. 1 cit. zákona vykázán(a) ze společného obydlí obývaného s ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí stanoveného v potvrzení o vykázání. Vykázání je účinné od okamžiku, kdy Vám bylo sděleno. Vykázán(a) můžete být i ve Vaší nepřítomnosti,*
- vykázání bylo provedeno bez ohledu na stanovisko ohrožené osoby,*
- vykázání bude trvat po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení, přičemž tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby,*
- v případě podání návrhu na předběžné opatření podle § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), v průběhu vykázání, se doba vykázání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.*

Jste povinen(na) (dle § 45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání, zdržet se vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázání,*
- zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,*
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které máte ve svém držení.*

Máte právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. a) až d) cit. zákona):

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící Vaší osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užíváte, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,*
- vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí věci sloužící Vaší osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro Vaše podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo můžete uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě na drese.....*
- ověřit si provedení vykázání na čísle tísňového volání 158,*

2/2

- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie (adresa a tel. uvedeny výše), přičemž úřední záznam o vykázání bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí.

Dále Vás poučuji o tom, že:

Podle ust. § 44 odst. 5 můžete podat proti vykázání příslušnému krajskému ředitelství policie

námítky, a to ústně na místě nebo písemně na adresu Územní odbor Jihlava, Obvodní oddělení Polná, Husovo náměstí 15, 588 13 Polná, telefon: do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání. Vaše námítky budou bez zbytečného odkladu přezkoumány a o výsledku budete vyrozuměn(a).

Neuposlechnutím shora uvedených povinností se můžete dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů; pokud se dopustíte závažného nebo opakovaného jednání, abyste zmařil(a) vykázání, můžete se dopustit trestného činu podle § 337 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Po uplynutí lhůty 10 dnů si na policejní služebně (adresa a telefonický kontakt uvedeny výše) můžete vyzvednout klíče, které jste policistovi předal(a) dle § 45 odst. 1 písm. d). Klíče Vám budou vydány za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 76b občanského soudního řádu.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Jméno, příjmení a podpis vykázané osoby

Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OSOBÁM OHROŽENÝM DOMÁCÍM NÁSILÍM V ČR:

www.acorus.cz - krizová telefonní linka, psychosociální pomoc obětem domácího násilí, lůžka pro krizový pobyt

www.bkb.cz - Bílý kruh bezpečí, o.s. - základní informace o domácím násilí, praktické rady a kontakty na bezplatné poradny pro oběti kriminality v ČR

www.centrumelektra.cz - centrum pomoci ženám, obětem sexuálního násilí v dětství a ženám znásilněným.

www.domacinasili.cz - stránky Bílého kruhu bezpečí o domácím násilí, zde naleznete aktuální informace a kontakty např. na Intervenční centra v ČR

www.koordona.cz - koalice organizací proti domácímu násilí na ženách

www.llp.cz - komplexní přímá pomoc obětem domácího násilí

www.profem.cz - poskytování poradenských služeb a konzultací ženským projektům a organizací - právní pomoc pro ženy – oběti násilí

www.rosa-os.cz - bezplatná, komplexní pomoc ženám-obětem domácího násilí

www.strada.cz/cz/pomoc/ - pomoc osobám, které se dostaly díky praktikám užívaným obchodníky s lidmi do obtížné životní situace

www.spondea.cz - okamžitá pomoc a poradenství, azylové ubytování pro matku a dítě